



NAVIGO

NATIONAAL VISSERIJMUSEUM OOSTDUINKERKE

BELEIDSPLAN

2019-2023

INHOUDSTAFEL

DEEL I - INLEIDING	3
1 Voorwoord.....	3
2 Procesbeschrijving	3
DEEL II – INTERNE ANALYSE	5
1 Historiek van het museum en de collectie	5
2 Reflectie beleidsperiode 2015-2019.....	8
2.1 Collectiewerking	8
2.2 Partnerschappen en onderzoek	8
2.3 Publiekswerking.....	9
2.4 Immaterieel cultureel erfgoed (ICE).....	9
3 Beschrijving van de financiële middelen	11
4 Personeelskader (en het uitvoeren van de basisfuncties)	12
4.1 Organisatiestructuur.....	12
4.2 Overlegstructuur.....	12
4.3 Personeelsstructuur en het uitvoeren van de basisfuncties	12
5 Infrastructuur Museumsite - documentatiecentrum - depot.....	14
5.1 Museumsite	14
5.2 Documentatiecentrum	15
5.3 Depot.....	15
6 Analyse van de huidige organisatie	16
6.1 Positionering & ‘unique selling proposition’ van het museum.....	16
6.2 Verzamelfunctie.....	18
6.3 Behoud en beheer.....	19
6.4 Wetenschappelijk onderzoek.....	20
6.5 Ontsluiten en toeleiden	21
DEEL III - EXTERNE ANALYSE	23
1 Tendensen in het erfgoedveld.....	23
2 Het werkingsgebied	25
3 Intergemeentelijke culturele samenwerking, achthoek	27
4 Positie op erfgoedmap van noordzeeregio en vlaanderen	28
5 Belanghebbenden: stakeholderanalyse	31
DEEL IV – MISSIE EN VISIE	32
1 Missie	32
2 Visie	32
DEEL V – STRATEGISCH PLAN	34
1 Prioriteiten en beleidskeuzes	34
2 Strategische doelstellingen	35
DEEL VI - MEERJARENPLANNING	48
BIJLAGEN	51

DEEL I – INLEIDING

1 VOORWOORD

De visserij aan de Vlaamse kust is in volle transitie. Jaar na jaar wordt de vloot kleiner. De typische visserscultuur die voordien leefde in de havensteden verdwijnt langzaam, maar zeker. Op dit moment zijn we op een scharnierpunt beland. Waar het museum vroeger de focus legde om het visserij-erfgoed van vroeger te verzamelen, te bewaren, te onderzoeken en te ontsluiten, is het nu ook meer dan tijd om de ziel van de **visserij van nu** actief te gaan documenteren. Deze gedachte is cruciaal in de missie en de doelstellingen die het NAVIGO-Nationaal Visserijmuseum vooropstelt om de toekomst tegemoet te treden. Zoals in het beleidsplan van 2015-2019 geformuleerd, is het begrip 'museum' dynamisch en veranderlijk. Zoals elke publieke instelling moet een museum zijn legitimiteit verdienen en blijven zoeken naar maatschappelijke relevantie. Voor het NAVIGO-museum is de keuze voor de volgende beleidsperiode zeer duidelijk en afgebakend. We kiezen voor **een museum, waar bijdragen, samenwerken, co-creëren en hosting met het publiek en de erfgoedgemeenschappen samen met een kwaliteitsvolle uitvoering van de museale basisfuncties primeren.**

Naast de concrete vertaling van de decretale en professionele verplichtingen die de kwaliteitsvolle werking van een museum definiëren, willen we in dit document ook een antwoord geven op de vraag hoe immaterieel erfgoed een verankerde plaats kan krijgen in een museum. We leggen ons de komende periode dus toe om het materieel en **immaterieel erfgoed van de Vlaamse visserij** langs de Noordzee te documenteren en zullen een evenwicht zoeken om zowel de geschiedenis van de visserij, als de hedendaagse vloot in kaart te brengen. Om dat laatste gestructureerd aan te pakken en te integreren in de ICOM-definitie van een museum zullen we gebruik maken van participatieve aanpak. We beroepen op onze expertise van de laatste jaren om hier verder een voortrekkersrol te spelen in Vlaanderen. Doorheen de jaren hebben we gewerkt aan het aansterken van de banden tussen de erfgoed- en visserijgemeenschappen. Zowel met individuen (lokale vissers, vissers op rust) als met organisaties actief in de visserij (reders, PREVIS, VLIZ) zullen projecten worden opgestart.

2 PROCESBESCHRIJVING

In het kader van het nieuwe cultureel erfgoeddecreet dienen de erkende musea, ingedeeld bij het regionaal niveau, een beleidsplan voor te leggen voor de periode 2019-2023. De uitwerking hiervan komt een jaar vroeger door de overdracht van bevoegdheden van de provincies naar de Vlaamse Gemeenschap.

Met de opmaak van de strategische en operationele doelstellingen werd rekening gehouden met:

- Afstemming op de gemeentelijke plannen. Daar er nog geen nieuw meerjarenplan is, hebben we het meerjarenplan voor de gemeente Koksijde 2014-2019 gebruikt als uitgangspunt
- Analyse van de werking van het NAVIGO-museum
 - Op basis van bezoekcijfers, publieksbevraging van de voorbije jaren, het beleidsplan 2015-2019 en de evaluatie daarvan en jaarverslagen i.k.v. onze regionale subsidie;
 - Analyse van de museale werking gebaseerd op de historie van het museum en de samenstelling van de collectie, de huidige organisatie en de personeelsbezetting.
 - Schets van omgeving waarbinnen het museum opereert: oplijsten stakeholders, schets van de gemeentelijke context, intergemeentelijke vereniging achthoek, Wet- en regelgevende context, positionering binnen het museumveld en netwerking en de evaluatie van trends.

- SWOT-analyse: Voor de samenstelling van de SWOT-matrix werd input verwerkt vanuit: het museumteam, leden van het Managersteam gemeente Koksijde, de diensten Toerisme, Cultuur en Technieken, de Vrienden van het Visserijmuseum, de wetenschappelijke adviesraad, de collega's van Werkplaats Immaterieel Erfgoed (kortweg WIE en voorheen Tapis Plein), gesprekken met de collega's van het Centrum van Agrarische geschiedenis, de beleidsmedewerkers van het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ) en het Instituut voor Landbouw en Visserij (ILVO) en de collega-directeurs van de regionaal erkende musea van West-Vlaanderen.

De strategische doelstellingen en de daaraan gekoppelde operationele doelstellingen kwamen tot stand na de adviezen van de tussentijdse evaluatie van de provinciale visitatiecommissie in functie van de regionale indeling van het museum (05/05/2017) en de adviezen geformuleerd in het evaluatieverslag van het departement Cultuur, Jeugd en Media van de Vlaamse overheid in kader van het behouden van het kwaliteitslabel als museum (09/08/2017).

Volgende adviezen werden geformuleerd:

De delegatie van de provinciale commissie:

- Het museum zet blijvend in op collectiegerichte museale taken
- Het museum deelt zijn kennis en expertise op het vlak van museale basistaken met andere musea in de regio (op het vlak van collectiebeheer – registratie, afstoten, behoud en beheer etc.-, vrijwilligerswerking, onderzoek etc.)

Het departement Cultuur, Jeugd en Media:

- Actualiseren van het collectieplan, zodat het een centraal werkinstrument blijft voor de collectiewerking
- Blijvend aandacht hebben voor behoud en beheer door de verbetering van het depot en door een permanente inzet op digitale registratie en passieve en actieve conservatiemaatregelen

Deze adviezen werden door het museumteam meegenomen en de grote beleidslijnen van het beleidsplan 2015-2019 werden grondig bestudeerd. Er werd nagedacht over de actualiteit van de missie en de visie en de haalbaarheid van de ideeën. De ideeën en plannen van interne informele brainstormen werden afgetoetst met de wetenschappelijke adviesraad. Naast de interne beleidswerking vonden vergaderingen, terugkoppelingsmomenten en informele presentaties plaats met landelijke expertisecentra (WIE, CAG, FARO), met de collega's van de regionale erkende musea van West-Vlaanderen (13/09/2017), met de collega's van het Abdijmuseum en het Bakkerijmuseum (20/07/2017), de vertegenwoordigers van de wetenschappelijke visserijinstellingen (17/11/2017), de provinciale museumconsulenten, de schepen en ere-schepen van cultuur, het afdelingshoofd Vrije Tijd en de secretaris van de gemeente Koksijde. Op 27 november werden de grote lijnen van de beleidsplannen van het NAVIGO-museum voorgelegd aan de burgemeester van Koksijde.

Vanuit de overtuiging dat de realisatie van dit beleidsplan de toekomst van het NAVIGO-Nationaal Visserijmuseum boeiend en betekenisvol kan houden, leggen we de geformuleerde missie, visie en doelstellingen graag voor aan de leden van de beoordelingscommissie en iedereen die begaan is met het culturele en visserijerfgoed in Vlaanderen.

1 HISTORIEK VAN HET MUSEUM EN DE COLLECTIE

Reeds in 1932 had Oostduinkerke een *Maritiem Museum*. De inrichting was in twee afdelingen opgesplitst: Zeekunde en Oudheidkunde. De verzameling bestond uit zeevaartbenodigdheden, zeevissen, schelpen, vogelsoorten, planten, vlinders en archeologische vondsten uit de Nieuwe Yde, een groot vissersdorp dat tussen 13^{de} en begin 17^{de} eeuw op het grondgebied van Oostduinkerke was gelegen. Het boven het gemeentehuis ingerichte museum overleefde helaas de Tweede Wereldoorlog niet. In de jaren 1950 werden inspanningen gedaan om een nieuw museum op te richten. De beslissing viel uiteindelijk in 1960. De eerste steen werd 3 jaar later gelegd, maar door administratieve problemen en tegenkantingen werd het museum pas in 1974 (officiële opening: 1976) effectief voor het publiek geopend. In de openingspeech van toen lezen we:

Indien ergens, dan is ongetwijfeld te Oostduinkerke een dergelijk museum op zijn plaats. Onze gemeente is altijd een der meest typische vissersgemeenten geweest van de Vlaamse kust. Zij leverde in het verleden het grootste aantal IJstrandvaarders. Nu nog leven in Oostduinkerke, en staan hier vandaag in ons midden, vijf oude getuigen van dit eenvoudig maar ontroerend epos dat iedere IJstrandvaart in het verleden is geweest. Onze gemeente is ook een van de zeldzame gemeentes waar nog de garnaalvangst te paard beoefend wordt, dit oeroud gebruik dat zoveel gekende kunstschilders en beeldhouwers heeft geïnspireerd en naar Oostduinkerke gelokt.

Voor de nieuwe locatie dacht het gemeentebestuur eerst aan het gebied van Nieuwe Yde, maar uiteindelijk werd er gekozen voor het centrum van het dorp, op de plek waar de tijdens de Tweede Wereldoorlog vernielde kerk van Oostduinkerke had gestaan. Van bij het begin ontstond het idee van een 'nationaal museum'. De toenmalige provincie-gouverneur beloofde aan burgemeester Honoré Loones, geestelijk vader van het museum, zijn volledige steun op voorwaarde dat het gemeentebestuur van Oostduinkerke de zaak niet te 'klein' zou zien. Dit moest 'hét visserijmuseum van België' worden.

In de tijden van de eerste conservator van het museum, Gaston Desnerck, werd ingezet op modelbouw en kunstverzameling met vooral doeken van de schilders die rond de eeuwwisseling in Oostduinkerke hadden gewerkt en die zich door de zee en de vissers hadden laten inspireren. Het museum groeide snel. Al in 1985 was een uitbreiding noodzakelijk. In 2004 werd het museum voor bijna 4 jaar gesloten voor herinrichting via het project 'Het zeil wordt in de top gezet' van Monument in Ontwikkeling, een bureau voor projectontwikkeling in de erfgoedzorg. Het kustvaartuig OD.1 Martha werd centraal in het gebouw geplaatst. Het museum kreeg een moderne binnenarchitectuur en spectaculaire Noordzee-aquaria. Vroeger werd in het museum de klemtoon gelegd op het technische aspect van de visserij. Met de vernieuwing van het museum en het verhaal kwam de nadruk meer op de historiek, het sociale aspect van de visserij, het vissersambacht dat van generatie op generatie werd doorgegeven, de aparte levensstijl van de vissers en hun verbondenheid met de natuur. Op 28 juni 2008 werd het vernieuwde Nationaal Visserijmuseum geopend met de volgende verhaallijn op basis van de collectie en voorgesteld in de conceptnota van MINO uit 2002¹:

1. De naoorlogse viswinkel of vismarkt,
2. Het vissershuisje met zijn onmiddellijke omgeving,
3. Het kustlandschap met de garnaalvisserij te paard, het strandjuttten en het strandvissen,
4. De verdwenen vissersdorpen,

¹ *Het zeil wordt in de top gezet. Cultuurtoeristisch project ter valorisatie van de maritieme erfgoedsite Nationaal Visserijmuseum. Oostduinkerke, Conceptnota door MINO, F. Becuwe, 2002.*

5. De kust- en de zeevisserij, vroeger vooral gesteund op ervaring en nu, met de modernisering, op basis van technische en technologische kennis, het harde en zware leven aan boord (leefomstandigheden, voeding, ziekte, dood, bewaring van de vangst, visserijmethoden), scheepsrampen, historische scheepswerf, visbewaring, -verwerking en -bereiding (vismijn, sprot- en haringrokerijen).

De architectonische vernieuwing werd gekoppeld aan intensief werk rond de personeelsstructuur en professionalisering als moderne collectiebeherende erfgoedorganisatie. In 2011 herwerkte het museum zijn missie. Ook kwam er een nieuwe roepnaam NAVIGO (in Latijn= ik vaar), die de nieuwe koers en het nieuwe beleid moest belichamen. Het nieuwe beleid werd in het eerste beleidsplan (2012-2014) uitgeschreven. In juli 2012 behaalde het museum het kwaliteitslabel van de Vlaamse Gemeenschap en in mei 2013 heeft de deputatie van de Provincie West-Vlaanderen beslist om het NAVIGO-museum bij het regionale niveau in te delen.

De scenografie die door het bureau Monument in Ontwikkeling uit Nieuwpoort werd uitgewerkt is doorheen de jaren ook aangepast.

- Het **bezoekerscentrum** (voorheen de naoorlogse viswinkel) werd in 2014 onder handen genomen en getransformeerd tot een Centrum voor Duurzame visserij waar de bezoekers gratis info kunnen krijgen voor de actuele stand van zaken in de visserij. Eveneens is er een 'rustruimte' gemaakt om de bezoeker de kans te geven even te verpozen en te bladeren in recente vakliteratuur. De shop, die eveneens gelegen is in dezelfde ruimte, kreeg een transformatie begin 2016. We spitsen ons hier toe op educatief speelgoed, specifiek visserij-gerelateerde literatuur (fictie en non-fictie) en bieden ook plaats aan lokale ambachtsmensen om hun waren te koop te stellen (vislederen items, objecten gemaakt uit gerecycleerde zeildoeken, confituur van plaatselijke duindoorn enz.).
- Het **vissershuisje** en zijn onmiddellijke omgeving werd opgewaardeerd door een vrijwilliger aan te werven die de moes- en de kruidentuin aanlegt in functie van educatieve en publiekgerichte evenementen (workshop voor volwassenen door een herboriste, zoektochten enz.). Het kustlandschap met de garnaalvisserij te paard, het strandjutten en strandvissen zal in januari 2019 heringericht worden. Deze herinrichting zal het resultaat zijn van een tweejarig project met WIE (voorheen Tapis Plein) waarbij we met een participatief project samen met de garnaalvissers en de strandvissers de zaal herinrichten.
- Op het eerste verdiep werd in 2013 de zaal **IJslandvaart** ingericht. In mei 2018 organiseert het NAVIGO-museum een historische reis naar IJsland. De contacten die we daar gaan leggen zullen gebruikt worden om een jaar later deze zaal terug in te richten (o.a. met een interactieve database van Oud-IJslandvaarders) en een blik op de hedendaagse visserij op het eiland en de sporen van de Vlaamse vissers in het landschap.
- De **zaal viswerking** werd in 2017 aangepast. Niet enkel de viswerking, maar ook het visserijonderwijs kreeg hier een plaats. Na de tentoonstelling 'Engelen van de Zee' door Stephan Vanfleteren (2016) werden de portretten aangekocht en kan de bezoeker ze nu bewonderen op het eerste verdiep. De database van leerlingen uit de visserijschool Ibis Koninklijk Werk is tevens ook digitaal beschikbaar gemaakt.
- In 2017 werd de **aquariumruimte** heringericht met als doel de educatieve waarde van de Noordzee-aquaria uit te bouwen. Met de ontwikkeling van de mascottes Stekker en Sterre wordt een parcours uitgestippeld dat aansluit bij onze educatieve workshops, invulblaadjes en zoektochten.



2 REFLECTIE BELEIDSPERIODE 2015-2019

2.1 COLLECTIEWERKING

Wat betreft de functies 'herkennen en verzamelen' en 'behouden en borgen' worden in de huidige beleidsperiode (2015-2019) een kwalitatief beheer van de (ontsluiting van de) collectie en een verdere uitbouw van de depotwerking vooropgesteld.

Er werden reeds grote stappen gezet op vlak van collectiebeheer. In 2014 werd de collectie in kaart gebracht en geanalyseerd d.m.v. een collectieplan. Hoewel er nog steeds een achterstand is op vlak van collectieregistratie, heeft het museumteam zich ingespannen om de museumcollectie verder te registreren via Adlib en ErfgoedInzicht. In 2015 ging de aandacht vooral naar de registratie van de collectie bidprentjes en het herverpakken van de collectiestukken in de depots. In 2016 werd gefocust op de grote collectie bidprentjes, de deelcollectie 'huishoudelijke artikels' en een deel van de materialen uit de collectie 'scheepsbouw'. Hiernaast werd de museumbibliotheek in nauwe samenwerking met de gemeentelijke bibliotheek van Koksijde verder ontsloten (2015), wierp een actief verzamelbeleid zijn vruchten af en werden ook een aantal maatregelen genomen om het behoud van de collectie te verbeteren. In september 2017 werd een nieuwe collega wetenschappelijk werk aangesteld, die deze blijvende opdracht gecoördineerd zal verderzetten.

Het collectieplan werd in 2017 verder geactualiseerd, waarbij er ook aandacht is voor de werking rond immaterieel erfgoed en waarbij de verbetering van het depot een noodzakelijk actiepoint is. In 2018 wordt een studiebureau aangesteld om een nieuwe depotruimte op het museumdomein te bouwen, wat een grote vooruitgang voor de collectiewerking betekent.

2.2 PARTNERSCHAPPEN EN ONDERZOEK

Zoals verkondigd in het beleidsplan 2015-2019, werd de voorbije jaren intens samengewerkt met relevante lokale, landelijke en zelfs internationale partners om de museumwerking te versterken. Zo was er in 2015 voor de tentoonstelling 'Oesterpassie' een samenwerking met het Museum aan de Stroom (MAS), met zeebiologen en historici van het Vlaams Instituut van de Zee (VLIZ) en Bio-ingenieurs van het Instituut van de Landbouw en Visserij (ILVO). De ervaringen die we toen hadden met bruikleengevers (bv. MAS voor expo Oesterpassie) – en nemers (Museo della Pesca in Zwitserland) waren erg waardevol.

In 2016 organiseerden we de tijdelijke fototentoonstelling van fotograaf Stephan Vanfleteren, 'Engelen van de Zee'. De expo kaderde in het project STOER: een twee jaar durend project dat van start ging met de gelijknamige pop-up tentoonstelling in CC De Grote Post te Oostende waar we de bezoekers door participatieve technieken vroegen wat 'stoer zijn' nu eigenlijk is en waarom het gelinkt wordt aan de visserij. Op basis van die input hebben we, in samenwerking met de Provincie West-Vlaanderen en uitgeverij Hannibal, een boek uitgebracht: 'Onze vissers – Het DNA van het Zilte Leven'. Voor de beelden zijn we letterlijk van vissershuis tot vissershuis getrokken en hebben we gesnuisterd in de privé-archieven van vissersfamilies, onderzoeksinstituten, maar ook visserijscholen. De tentoonstelling leidde naar nieuwe museumobjecten voor onze collectie en de ontsluiting van de stamboeken (1906-2016) van de maritieme school Koninklijk Werk Ibis. Stephan Vanfleteren maakte in opdracht 44 portretten van de leerlingen uit K.W. Ibis en vandaar uit groeide de fototentoonstelling.

In 2017 gingen we vanuit het boek opnieuw aan de slag voor het opzetten van de tentoonstelling 'Onze Vissers', een expo die een ode bracht aan de vele vissers. Bijzonder was de samenwerking met de vissersgemeenschap langs de Vlaamse kust, door wie de expo werd samengesteld. Elk object had een persoonlijk verhaal en was afkomstig van een visser en/of vissersfamilie.

Zowel naar aanleiding van tentoonstellingen als in functie van collectiewerking werden verschillende thema's uit het visserijerfgoed onderzocht: garnaalvisserij, visserij-onderwijs,

duurzame visserij... Het geleverde onderzoek werd systematisch ontsloten via lezingen, studiedagen en publicaties.

2.3 PUBLIEKSWERKING

In het verleden werden een aantal museale taken gemeenschappelijk uitgevoerd met het Abdijmuseum Ten Duinen, eveneens een gemeentelijk museum in Koksijde. Zo werd er een aparte cel opgericht voor de opvolging van de communicatie en publiekswerking van beide musea. In 2015 werd na interne evaluatie het organogram van 'Musea Koksijde' echter gewijzigd: deze personeelsbezetting bleek niet toereikend om beide museale werkingen te ondersteunen. In 2015 werden de functies opnieuw gescheiden en kreeg elk museum een eigen publiekswerker. De samenwerking tussen beide musea van Koksijde blijft: er is een goed intern overleg tussen de directeurs en de publiekswerkers en de gemeenschappelijke afspraken op vlak van communicatie blijven. Zo duidt het gemeenschappelijke budget voor de promotie van de musea op een hechte samenwerking.

De publiekswerking van het NAVIGO-museum steunt sinds 2015 op een doorgedreven participatie. Als museum zijn we steeds op zoek naar nieuwe werkmethodes en formats om tot goeie resultaten te komen. De functie 'participeren' is in de beleidsperiode 2019-2023 een nieuwe functie waarop musea zullen worden beoordeeld, maar de voorbije jaren hanteerde het museum reeds een participatieve werking voor de verschillende functies. De hierboven beschreven projecten illustreren dat de cultureel-erfgoedgemeenschappen nauw worden betrokken bij de museumwerking. In 2017 stond op vlak van publiekswerking het project 'De netten geboet' centraal. In functie van het herinrichten van de zaal strandvisserij werden in nauw overleg met Tapis Plein – nu Werkplaats immaterieel erfgoed (WIE) – diverse doelgroepen bevraagd: de garnaalvissers te paard en hun entourage, inwoners, museumpubliek, de gidsen etc. De bedoeling van dit project is niet alleen om een breed draagvlak te creëren en de vissers dichter bij het museum te betrekken, maar ook om zo accuraat mogelijke informatie te verzamelen, te documenteren en te ontsluiten in de nieuwe opstelling vanaf 2019.

Jaarlijks bieden we een ruim aanbod aan publieksactiviteiten voor verschillende doelgroepen. Zowel de cultureel-erfgoedgemeenschappen als de lokale bevolking en toeristen worden aangesproken via verschillende workshops, evenementen en aangepaste rondleidingen. Er is ook aandacht voor minder eenvoudige doelgroepen: vluchtelingen, mensen in armoede en vereenzaamde senioren worden verwelkomd via aangepaste programma's. In 2015 werd bovendien sterk ingezet op de samenstelling van een nieuwe pool aan gidsen – K-ambassadeurs – die optimaal voorbereid werden door de museummedewerkers om de bezoekers te begeleiden bij hun bezoek.

Verder werd in 2015 een nieuw kassaticketingsysteem geïmplementeerd – en in 2017 een webshop voor groepsreservaties –, wat toelaat om de bezoekcijfers beter te analyseren, zodat eventuele verbeteringspunten over het aanbod makkelijker blootgelegd worden. In hetzelfde jaar werd de prijsstructuur hernieuwd en gingen nieuwe openingsuren in voege. Op vlak van communicatie werd in 2016 een nieuwe huisstijl (nieuw campagnebeeld, logo's, afgeleide gadgets) ontwikkeld voor de beide gemeentelijke musea. Deze werd in maart 2017 voorgesteld aan het grote publiek. Het aanbod, maar ook de bezoekcijfers en communicatiestrategieën worden jaarlijks geëvalueerd en bijgestuurd via een marketing- en communicatieplan.

2.4 IMMATERIEEL CULTUREEL ERFGOED (ICE)

Sinds de Oostduinkerkse garnaalvissers te paard in 2013 door UNESCO werden opgenomen in de representatieve lijst voor Immaterieel cultureel erfgoed, speelt het museum een belangrijke rol bij de borging ervan. Het schenken van aandacht aan immaterieel erfgoed werd in de huidige beleidsperiode dan ook als een aparte strategische doelstelling opgenomen. De laatste jaren hebben we ons actief ingezet om onze kennis en expertise hierrond te delen op (inter)nationale platforms (cf. lezingen door museumdirecteur Ineke Steevens in 2016 in Seoul en Bilbao). In onze dagelijkse werking is het borgen van ICE helemaal ingebed en dit weerspiegelt zich ook in de

klassieke museale functies. Zo organiseren we sinds 2014 jaarlijks een 'Paardenvissers in het museum' waar de garnalvissers te paard de bezoekers een dag op sleeptouw nemen. Na een experiment in 2015, worden sinds 2016 twee huifkartochten tijdens de zomervakantie georganiseerd: deelnemers maken zowel op het strand als in het museum kennis met de paardenvissers. We merken dat de belangstelling van het publiek voor dergelijke activiteiten gestegen is. Hiernaast voeren we samen met de erfgoeddragers onderzoek naar de geschiedenis van het ambacht en houden we persoonlijk contact om het ambacht te monitoren in functie van UNESCO. We willen ons in de toekomst blijven profileren als een kenniscentrum over dit immaterieel erfgoed en hierin een voortrekkersrol spelen: hoe immaterieel cultureel erfgoed ontsluiten via het museum? Met deze boeiende oefening gingen we, samen met WIE, in 2017 al aan de slag. Het resultaat zal de nieuwe zaal over 'strandvisserij' zijn, gepland in 2019 (cf. supra). Dit is een labo-project voor WIE (voorheen Tapis Plein) die het als voorbeeldcase wilt gebruiken voor andere musea die rond ICE willen werken in hun museum.

3 BESCHRIJVING VAN DE FINANCIËLE MIDDELEN

NAVIGO-Nationaal Visserijmuseum is een gemeentelijk museum, ondersteund door de gemeente Koksijde die eigenaar is van het volledig patrimonium. Volgens het planningsrapport in het kader van de BBC is er op de actie 132: ACT-132: Verder inzetten op een kwalitatieve werking en uitbating van het NAVIGO-museum **97.985,97** euro voorzien. Daarnaast voorziet de planning volgende middelen die gedeeld worden met het Abdijmuseum Ten Duinen: ACT-134: Verder inzetten op de publiekswerking en Onthaal/ticketing Shop van de gemeentelijke musea: **38.597,00 euro** (dus ong. **19.000,00** voor het NAVIGO-museum).

De kosten van EWG, onderhoud van de gebouwen en specialistische kleding worden door de gemeente gemeenschappelijk beheerd en afhankelijk van verbruik en specifieke noden bedragen ze ongeveer **204.740,00 euro**.

Samen met **669.631,88** euro personeelskosten (alle personeelsleden zijn in dienst van de gemeente Koksijde) is de werking en het uitvoeren van de basisfuncties verzekerd.

Eigen inkomsten worden gegenereerd door de exploitatie van het museum (toegangsgelden via ticketverkoop voor museumbezoek en activiteiten) en de museumshop. Gezien de lage prijsstructuur en de uitgebreide waaier kortingen, bedragen deze inkomsten in 2015 **112.358,42** euro en in 2016 **146.931,46** euro. In 2016 werd er voor **35.328,31** euro verkocht in de shop en voor **95.483** euro aan toegangstickets. De Vriendenkring ondersteunt het museum door inzet van vrijwilligers en aankoop van verschillende collectiestukken en publicaties.

4 PERSONEELSKADER (EN HET UITVOEREN VAN DE BASISFUNCTIES)

4.1 ORGANISATIESTRUCTUUR

Het NAVIGO-Nationaal Visserijmuseum is een gemeentelijke instelling onder de bevoegdheid van het Gemeentebestuur van Koksijde. Het museum valt, samen met het Abdijmuseum Ten Duinen, onder de afdeling Vrije Tijd. Samen met het Abdijmuseum vormt het NAVIGO-museum de entiteit 'gemeentelijke musea'.

De dagelijkse leiding van het NAVIGO-museum is in handen van de directeur. In 2012 werd voor de gemeentelijke musea een organisatiestructuur uitgewerkt waarbij beide musea hun eigen directeur en personeelsbestand behielden en waarbij een aparte cel (later dienst) publiekswerking beide musea ondersteunden. Na evaluatie werd besloten om deze dienst te ontbinden en in beide musea een publiekswerker te voorzien.

4.2 OVERLEGSTRUCTUUR

In functie van een goede doorstroming van de informatie is er een vaste overlegstructuur binnen het NAVIGO-museum:

- Wekelijks: personeelsoverleg (lopende zaken, evenementen) – gans het team is hierop aanwezig.
- Tweewekelijks: overleg met publiekswerking + wetenschappelijk medewerker (evenementen, collectiebeheer en ontsluiting)
- Maandelijks: overleg onderhoud en technieken (extern bureau Cofely maakt hiervan verslag)
- Maandelijks: overleg met burgemeester en schepenen van cultuur i.a.v. afdelingshoofd Vrije Tijd en directeur Abdijmuseum (bevoegdheden CBS)
- Maandelijks: afdelingsoverleg (de diensten van Vrije Tijd: cultuur, toerisme, bibliotheek Cultuurcentrum Casino, Jeugd, Sport en zwembad) i.a.v. afdelingshoofd.
- Tweemaandelijks: directiecomité met gemeentesecretaris, afdelingshoofd Vrije Tijd en directeur Abdijmuseum (personeel + management)
- Driemaal per jaar: diensthooftoverleg (diensthooftoverleg gemeente Koksijde)

4.3 PERSONEELSSTRUCTUUR EN HET UITVOEREN VAN DE BASISFUNCTIES

ORGANISATIE EN MANAGEMENT

1 VTE - directeur (organisatie, management, wetenschappelijk werk, coachen personeel, curatorschap tijdelijke tentoonstellingen, externe relaties) A –niveau

0,5 VTE² – Stafmedewerker (management, externe relaties) B-niveau

1 VTE - administratief medewerker (assistentie directeur, ondersteuning financieel beleid en personeelszaken) C-niveau

ONDERZOEKSFUNCTIE

1 VTE - coördinator wetenschappelijk werk (onderzoek) A-niveau

Bijgestaan door de directeur en collectiebeheerder/registrator

² Dit personeelslid werkt voor de twee Koksijdse gemeentelijke musea en deelt de werktijd tussen de 2 huizen.

VERZAMELFUNCTIE, BEHOUD EN BEHEER

1 VTE – collectiebeheerder/registrator (collectieregistratie, bruikleenadministratie, IT ondersteuning) C-niveau

1VTE - administratief medewerker C-niveau

MET ONDERSTEUNING VAN TECHNISCH EN ONDERHOUDSPERSONEEL:

1VTE - technicus D-niveau (aquaria)

1VTE - technicus D-niveau (technische ondersteuning, opbouw tentoonstellingen, onderhoud site)

1 VTE - onderhoudsmedewerker E -niveau

0,5 VTE - onderhoudsmedewerker E-niveau

PUBLIEKSGERICHTTE FUNCTIE

1 VTE – coördinator interpretatie, educatie en publiekswerking musea Koksijde B-niveau

1 VTE - administratief medewerker (ondersteuning publiekswerking) C-niveau

MET ONDERSTEUNING VAN BALIEMEDEWERKERS:

1VTE -onthaalmedewerker C-niveau

1VTE -museummedewerker C -niveau

4/5 VTE - onthaalmedewerker C-niveau

VRIJWILLIGERS EN MEDEWERKERS OP ZELFSTANDIGE BASIS

Een ploeg van 36 gidsen vormt een gemotiveerde groep die de kennisuitbreiding en de publiekswerking permanent ondersteunt.

5 INFRASTRUCTUUR MUSEUMSITE - DOCUMENTATIECENTRUM - DEPOT

5.1 MUSEUMSITE

Het NAVIGO-Nationaal Visserijmuseum bevindt zich in het centrum van Oostduinkerke (Pastoor Schmitzstraat 5), deelgemeente van Koksijde. Het gebouw omvat het oorspronkelijke museumcomplex (jaren 1970) en een nieuwbouwpaviljoen, dat na de een 4 jaar durende renovatie- en bouwperiode geopend werd in 2008. Tot het museum behoren ook:

- De site met ereplein, met een symbolische begraafplaats van op zee overleden vissers
- De visserskapel
- Oude kerkhofmuur
- Depot 1 in de voormalige onderpastorie (Pastoor Schmitzstraat 3)
- Depot 2 in het voormalig CM gebouw (Pastoor Schmitzstraat 1)
- De gasterie „Estaminet De Peerdevisser” met terras
- Het Kookhuisje voor kookdemonstraties door garnalvissers te paard
- Het speelpleintje met zandbak
- Het paviljoen De Roessaert, dat gebruikt wordt tijdens outdooractiviteiten in de zomer

De museale site is gevestigd op dezelfde plaats als de tijdens de Tweede Wereldoorlog uitgebrande Sint-Niklaaskerk. Deze visserskerk werd waarschijnlijk omstreeks 1200 opgetrokken en werd in de loop der eeuwen herhaaldelijk beschadigd. Onder andere de dijkbreuk in 1475 en de vijf plunderingen tussen 1566 en 1793 veroorzaakten veel schade, maar het gebouw werd telkens hersteld. Tijdens de Eerste en de Tweede Wereldoorlog werd de kerk respectievelijk gebombardeerd (22 juni 1915) en ging ze in vlammen op ten gevolge van een brandbom (1940). Na deze brand werden de resten gebruikt als verhardingsmateriaal bij de aanleg van de startbanen van het vliegveld in Koksijde. Het voormalige Vlaams Instituut voor Onroerend Erfgoed kreeg in mei 2005 de opdracht de exacte locatie van de kerk te bepalen. Naar aanleiding van het cultuurhistorisch project ter revalorisatie van de maritieme erfgoedsite Nationaal Visserijmuseum dacht men er immers aan om de contouren van de kerk op het plein naast het museum te visualiseren: de huidige structuur van de stenen op het plein weerspiegelt de vorm van de kerk van vroeger.



5.2 DOCUMENTATIECENTRUM

De boekencollectie van het NAVIGO-museum bevat 4.030 exemplaren. De boeken worden tegen begin 2018 allemaal ontsloten via VUBIS. Dit gebeurt in samenwerking met het Abdijmuseum Ten Duinen en de openbare bibliotheek van Koksijde. Dankzij de samenwerking met het VLIZ (Vlaams Instituut voor de Zee) is de collectie ontsloten voor de mariene wetenschappers via IMIS³.

De museale boekencollectie is ter plaatse en op afspraak te consulteren binnen de openingsuren van het museum. De boeken zijn geordend volgens 13 categorieën en gemerkt met een gekleurd label met de afkorting van de categorie waartoe ze behoren.

- Scheepvaartgeschiedenis (SHI):	977
- Topografie (TOP):	289
- Woordenboeken en taalstudie (DIC):	65
- Traditie en bijgeloof (TRA):	56
- Geschiedenis van de visserij (HIST):	796
- Fauna en Flora (FAU):	558
- Onderwaterarcheologie (ARC):	24
- Visverwerking (PRO):	161
- Zeevisserijtechnieken (TEC):	285
- Kunst (ART):	212
- Museologie (MUS):	308
- Visserijonderwijs (EDU):	277
- Paarden- en strandvisserij (HOR):	22

In de museumbibliotheek worden ook de museale deelcollecties 'Afbeeldingen' en 'Documenten en persoonlijke documenten' bewaard (ca. 2.209 voorwerpen).

5.3 DEPOT

Het hoofdgebouw beschikt niet over een depotruimte. Buiten het museum wordt de collectie bewaard op volgende plaatsen met een totale oppervlakte van ca. 204,25m²:

- Een geklimatiseerde containers (Firma Catelein/Stor'it, Pannestraat 225-227 Veurne, ca. 10.95m²)
- Het voormalige pastoriegebouw (140,2m²) en het voormalige CM-gebouw (53,1m²). Dit zijn twee rijhuisjes dicht bij het museum die door het gemeentebestuur zijn aangekocht om er in de toekomst een nieuw depot te bouwen (zie ook operationele doelstelling 1.4). De pastorie (Pastoor Schmitzstraat 3, Oostduinkerke) bestaat uit zes genummerde lokalen en een kelder en is beveiligd met een brand- en inbraakalarm. Het CM-gebouw (Pastoor Schmitzstraat 1, Oostduinkerke) bestaat uit drie ruimtes.

Voor meer info verwijzen we naar het collectieplan.

³ Integrated Marine Information System: www.vliz.be/nl/imis

6 ANALYSE VAN DE HUIDIGE ORGANISATIE

In dit hoofdstuk focussen we op de feitelijke situatie. Aan de basis van de keuzes die vandaag gemaakt worden, ligt een sterkte/zwakteanalyse van de uitvoering van de basisfuncties en de algemene positionering en USP van het museum.

6.1 POSITIONERING & 'UNIQUE SELLING PROPOSITION' VAN HET MUSEUM

Sterkte	Zwakte
<ul style="list-style-type: none">- Museuminfrastructuur: goed evenwicht tussen klassieke benadering (vissershuisje, binnenplein, museumrestaurant en erepark) en aantrekkelijk, vernieuwd, toegankelijk gebouw met aanraakschermen, Noordzee-aquaria en stormsimulaties, levensgrote schepen, audiogidsen, etc.- Enige visserijmuseum in België- Engagement van museumpersoneel- Breed en hoog publieksbereik (lokaal, regionaal, in mindere mate internationaal)- Erkenning- Publicaties- Ervaring met participatie- Ervaring met borging van ICE in museale context	<ul style="list-style-type: none">- Gebrek aan depotruimte in het museumgebouw- Huidige depotruimte is versnipperd en niet toegankelijk voor publiek- Te weinig ervaring met digitale toepassingen op vlak van educatie- Ervaring met actieve conservatie- Klein team van stafmedewerkers

Kans	Bedreiging
<ul style="list-style-type: none"> - Contacten met verschillende internationale partners (ICMM netwerk, via borging van UNESCO-element is NAVIGO ook internationaal op de kaart gezet) - Netwerk op bovenlokaal vlak met museale en wetenschappelijke partners - Omringd door UNESCO immaterieel cultureel erfgoed met directe link naar de museumcollectie: de garnalvissers te paard – rol van het museum in borging werpt z'n vruchten af via alle vijf museale functies - Samenwerking en synergie binnen de gemeente: structuur en stabiliteit - Nabijheid van de Franse grens: mogelijkheid tot internationale samenwerking - Breed en hoog publieksbereik (lokaal, regionaal, in mindere mate internationaal) 	<ul style="list-style-type: none"> - Weinig bewegwijzering – het museum is niet zichtbaar van op de invalswegen - Ligging in de dorpskern en niet direct aan de zee of haven - Moeilijke verbinding met de kusttram, grote afstand tot het treinstation - Weinig interesse uit de academische wereld voor visserij als historische studie

6.2 VERZAMELFUNCTIE

Sterkte	Zwakte
<ul style="list-style-type: none"> - Rijke collectie met sterke focus op het kernthema: visserij - Collectie is volledig geregistreerd (basisregistratie) en ontsloten via internationaal digitaal project: maritiem-digitaal.nl en (boven)regionaal: erfgoedinzicht.be - Collectieplan en professionele ondersteuning (1 VTE van wetenschappelijk medewerker collectiebeheerder-registrator) - Budget ter beschikking voor aankopen 	<ul style="list-style-type: none"> - In het verleden geen continuïteit op vlak van professioneel museaal beheer (collectie te weinig selectief en te heterogeen samengesteld, hiaten in de inventaris) - Weinig topstukken - Weinig ruimte om (grotere) stukken aan te kopen/te aanvaarden via schenking en/of langdurig bruikleen en dit zowel in de depotruimte als de tentoonstellingsruimtes - Collectiegeschiedenis is niet zo goed gekend
Kans	Bedreiging
<ul style="list-style-type: none"> - Door verankering in erfgoedgemeenschap komen er veel schenkingen binnen van vissersfamilies - Marktaanbod - Collectiemobiliteit 	<ul style="list-style-type: none"> - Beperkt aanbod van stukken die refereren naar geschiedenis visserij - Veel vraag naar visserij-collectiestukken op veilingen - Kunstwerken m.b.t. de zee/visserij zijn gegeerd door kunstmusea

6.3 BEHOUD EN BEHEER

Sterkte	Zwakte
<ul style="list-style-type: none"> - Meerdere collectiestukken zijn gemakkelijk te onderhouden en vragen geen speciale of dure onderhoudstechnieken - Nieuw museumgebouw = klimaat in orde - Veel vakkennis binnen het museumteam, vrienden van het museum, gidsen en de erfgoedgemeenschap - Camerabeveiliging in elke publieke museumzaal 	<ul style="list-style-type: none"> - Het pronkstuk van de collectie: kustvaartuig Martha vraagt veel werk en aandacht, de nodige expertise moet extern besteld worden, idem voor aquaria - Versnippering van schaarse depotruimte - Klimatisatie in depotruimte is nog niet genoeg aangepast - Weinig budgettaire ruimte voor actieve conservatie - Verpakking van slechts een deel van de collectie - Ontbreken van calamiteitenplan voor depot
Kans	Bedreiging
<ul style="list-style-type: none"> - Bouw nieuw (kijk)depotruimte - Samenwerkingen met erfgoedgemeenschappen voor registratie - Uitbouwen van vrijwilligerswerking voor registratie 	<ul style="list-style-type: none"> - Mogelijke calamiteiten in depot

6.4 WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK

Sterkte	Zwakte
<ul style="list-style-type: none"> - goede contacten met relevante wetenschappelijke instellingen (VLIZ, VLAM, ILVO) - aanwezigheid van goed werkende wetenschappelijke adviesraad - expertise binnen gidsenploeg van het museum - gespecialiseerde bibliotheek rond kerncollectie - sinds 2012 VTE intern onderzoek met telkenmale een publicatie 	<ul style="list-style-type: none"> - geen traditie van wetenschappelijk onderzoek - weinig samenwerking met universiteiten (geen expliciete vraag naar thesisonderwerpen) - weinig ontsloten archief - collectieregistratie-achterstand - slechts één wetenschappelijk medewerker
Kans	Bedreiging
<ul style="list-style-type: none"> - Samenwerking met universiteiten en studenten - Stages vanuit hogeschool en universiteiten - Grotere onderzoeksprojecten in samenwerking met internationale onderzoeksinstituten 	<ul style="list-style-type: none"> - geen expliciete vraag naar thesisonderwerpen - mondelinge bronnen worden schaars (minder vissers) - beperkte interesse in visserij als wetenschappelijk onderzoek

6.5 ONTSLUITEN EN TOELEIDEN

Sterkte	Zwakte
<ul style="list-style-type: none"> - sterke communicatie en groot bereik (diverse doelgroepen); slim gebruik van de sociale media (Facebook/Instagram) - rijke activiteitenkalender met succesformules zoals wekelijkse (vrijdag) visserijavonden in de zomer en "Paardenvissers in het museum" - activiteiten met garnaalvissers te paard (kookdemonstratie, themarondleidingen en workshops voor kinderen) - sterke tijdelijke tentoonstellingen met nieuwe educatieve pakketten - delen van expertise via studiedagen, advies op maat en deelname aan infomomenten door derden georganiseerd - ervaring en voorbeeldrol in West-Vlaanderen 	<ul style="list-style-type: none"> - educatief aanbod is aanwezig, maar is nog zeer klassiek (nog niet veel ervaring met digitalisatie, te speelse workshops, te weinig geworteld in de leerplannen en concrete verwachtingen van de leerkrachten) - relaties met de vakantie-instellingen en zeeklassen in Koksijde moeten hechter worden
Kans	Bedreiging
<ul style="list-style-type: none"> - samenwerken met lokale partners in de opstelling van het museum - delen van expertise op studiedagen, congressen - nieuw kijkdepot zal leiden tot nieuwe inzichten en projecten - Samenwerkingen met lokale erfgoedgemeenschappen - extra muros opstellingen door ervaring met reizende tentoonstellingen 	<ul style="list-style-type: none"> - digitalisatie - snelle veranderingen in het tentoonstellen en ervaren van museale objecten - hoge kosten voor veranderen van vaste opstelling

6.6 PARTICIPATIE

Sterkte	Zwakte
<ul style="list-style-type: none"> - Reeds jarenlange ervaring in participatieve projecten. Werking is reeds uitgebouwd en verankerd in de algemene museale functies - Goede contacten met erfgoeddragers, erfgoedgemeenschappen en beoefenaars van diverse visserij-ambachten - We werken rond een 'actueel' thema, wat betekent dat het ambacht nu nog wordt beoefend, waardoor participatie en co-creatie (eventueel hosting) mogelijk is. 	<ul style="list-style-type: none"> - Participatieve projecten vergen heel wat tijd en investering - waken dat we genoeg mankracht hebben om co-creaties en hostings tot een goed einde te brengen - Participatie is nog niet helemaal doorgedrongen in alle vier de museale functies
Kans	Bedreiging
<ul style="list-style-type: none"> - Samenwerken rond participatie met expertisecentra bij ontwikkelen van grotere projecten - Delen van expertise via publicatie, best-practices en studiedagen - Samenwerkingen met lokale erfgoedgemeenschappen 	<ul style="list-style-type: none"> - Participatieve projecten vergen veel tijd en werkkracht - Gemotiveerde erfgoeddragers vinden: vissers aan de Noordzee kust dalen, minder gemotiveerde partners - Overbevraging van expertisecentra die ons tot nu toe begeleiden - Bewaken van andere functies

1 TENDENSEN IN HET ERFGOEDVELD

*The great potential of 'the museum' lies in de flexibility of the idea and it's potential for continuous development...*⁴ Deze – nog steeds actuele – uitspraak van G. Kavanagh onderstreept het gegeven dat 'het museum' geen ivoren toren is. Integendeel. We willen een instelling zijn die kan inspelen op de huidige maatschappij en zich aanpast aan de trends. Om de komende beleidsperiode dynamisch te ontwikkelen, selecteerden we enkele tendensen, evoluties en uitdagingen voor de komende jaren⁵.

SNEL EVOLUERENDE DIGITALE MAATSCHAPPIJ

De samenleving is deels een e-samenleving geworden dankzij de digitalisering. Digitale toepassingen brengen ongekende mogelijkheden en bieden opportuniteiten: ze dringen steeds dieper door binnen het maatschappelijke leven en de vrije tijdsbesteding. Zo heeft het invloed op de distributie van erfgoed: opslag en ontsluiting van erfgoed gebeurt nu ook digitaal via kanalen zoals bv. Lukas Web en erfgoedinzicht.be. Op deze manier worden collectiestukken vrijer toegankelijk voor het publiek.

De digitalisatie beïnvloedt ook communicatie, waarbinnen een belangrijke rol is weggelegd voor allerlei sociale media-toepassingen, en zorgt voor een fundamentele wijziging op vlak van marketing. Het aantal volgers van Instagram explodeerde de laatste jaren: Instagram heeft wereldwijd 600 miljoen maandelijks actieve gebruikers. Dat aantal is een verdubbeling ten opzichte van 2 jaar geleden en 100 miljoen meer dan amper een half jaar geleden. Van de maandelijks actieve gebruikers maken er 300 miljoen dagelijks gebruik van het platform. Daar waar Facebook de wereldkaart van social media domineert, is Instagram het platform dat in de meeste landen op de tweede plek staat.⁶ Daarom startten de gemeentelijke musea van Koksijde elk met een Instagrampagina om de collectie, het aanbod, de sfeer rond het museum, etc. in de kijker te zetten. Voorlopig zijn Facebook en Instagram de enige sociale media waar het NAVIGO-museum op aanwezig is, maar het zijn voorlopig wel de twee belangrijkste. Ook de Facebookpagina houden we wekelijks up-to-date met berichtgeving over onze werking, evenementen en gerelateerde thema's. Met behulp van YouTube zullen we de komende jaren experimenteren om breitechneken (visnetten) te ontsluiten.

Hiernaast is er een enorme toename in de digitale handel. Veruit alles kan nu digitaal aangekocht en/of gereserveerd worden. Grote kledingketens spelen hier gretig op in, maar ook diverse andere sectoren zoals de warenhuizen. Zo kun je bv. via een online platform als Collect&Go boodschappen bestellen. Binnen de musea stapten we mee in de digitale dienstverlening door een eigen webshop 'Musea Koksijde' op te starten. Hierop kunnen bezoekers hun groepsbezoek online reserveren. De webshop is gelinkt aan de vernieuwde websites van de musea en is een extra service naar de bezoeker toe. Zij kunnen nu bv. ook buiten de openingsuren van het museum hun bezoek reserveren. Deze digitale dienstverlening zorgt er ook voor dat de onthaalmedewerkers i.p.v. zich te focussen op administratieve afhandeling meer ruimte hebben voor het gastvrij en persoonlijk verwelkomen van bezoekers.

DIGITAL DETOX

⁴ "Museum Provision and Professionalism", Gaynor Kavanagh, Londen/New York, 1994, 362 p.

⁵ "Anno 2020!? Trends, evoluties en uitdagingen voor een nieuw decennium", Anita Caals en Jacqueline Van Leeuwen, FARO, 2010, 18 p.; en "Maatschappelijke trends en het cultureel erfgoed in Vlaanderen", Patrick De Ryck, Kunst en Erfgoed, 2014, 19p.

⁶ Cijfers gebaseerd op: <https://www.marketingfacts.nl/berichten/social-media-cijfers-anno-2017>

Een andere trend die haaks op de vorige staat, is 'digital detox'. Back to basics, even offline en niet bereikbaar zijn. In hun vrije tijd willen mensen vooral vertragen en de tijd nemen om bewust te ervaren, te bezinnen. Slow is een tendens in veel sectoren. Tegen de trend van versnelling in, ontstaat er bij mensen ook een behoefte aan traagheid, verstillings en verdieping. Daarnaast geeft het opkomen van allerlei ateliers (bv. naaiatelier) ook aan dat mensen voldoening krijgen van zelf zaken te produceren, ook al neemt dit meer tijd in beslag. Hier willen we als museum zeker op inspelen door het organiseren van yoga-sessies en het inrichten van teken- en schilderklassen.

BACK TO THE ROOTS

Mensen zijn meer dan ooit op zoek naar een houvast. Deze vinden zij voor een stuk in een lokale en regionale identiteit. Men geeft, meer dan vroeger, aandacht aan lokale evenementen en er wordt veel belang gehecht aan familie en gezin. Ook met het NAVIGO-museum willen we bezoekers een 'thuisgevoel' geven en blijven we inzetten op bovenstaande belangrijke doelgroepen. In de nieuwe beleidsperiode wordt blijvend ingezet op eigen inwoners, tweede residenten en gezinnen/families.

PARTICIPATIE

De relatie met het publiek en de rol van de bezoeker verandert. Deze wil niet meer puur observeren, maar ook deelnemen en mee nadenken over bepaalde zaken die in het museum gebeuren. Bezoekers willen mee participeren en mee nieuwe 'producten' ontwikkelen. De culturele en maatschappelijke ontplooiing van mensen is een grondrecht. Het streven naar brede participatie blijft in de cultureel-erfgoedsector dan ook een belangrijke uitdaging. We betrekken onze omgeving bij de algemene werking van het museum.

BRANDING

Erfgoed biedt kansen voor economische ontwikkeling en wordt meer en meer in de markt gezet. Zo is er de opkomst van erfgoedwinkels die vanuit de collectie vertrekken. Ook in de shop van het NAVIGO-museum wordt een gamma artikelen gelieerd aan de collectie. Op deze manier wordt de collectie 'in de etalage gezet' en nemen bezoekers een stukje erfgoed mee naar huis. We trachten hier zoveel mogelijk te werken met ecovriendelijke producten en/of ambachtelijke/handgemaakte items van lokale spelers.

2 HET WERKINGSGBIED

Het NAVIGO-museum is gelegen in Oostduinkerke, een deelgemeente van de toeristische kustgemeente Koksijde, naast de andere deelgemeenten Wulpen en Sint-Idesbald. In 1135, toen Oostduinkerke nog Dunacapella heette, werd deze plek een zelfstandige parochie. De naam evolueerde later naar Dunckercka. In 1246 wordt voor het eerst gewag gemaakt van de naam "Ostdunckercka", om het onderscheid te maken met Duinkerke in Frankrijk. Het dorp werd bewoond door vissers en boeren. Veel van de lokale vissers waren ervaren IJslaanvaarders. Verschillende kunstenaars, zoals George Grard, Paul Delvaux, Edgar Farasyn en Louis Artan voelden zich aangetrokken tot de authenticiteit en de pittoreske landschappen van Oostduinkerke, Koksijde en Sint-Idesbald. Begin 20ste eeuw begon het toerisme in, en de ontwikkeling van, Oostduinkerke-bad. De **garnaalvissers te paard van Oostduinkerke** zijn erkend als Vlaams cultureel erfgoed en sinds december 2013 erkend als **Unesco Immaterieel Cultureel Erfgoed**.

Tot 1976 functioneerde Oostduinkerke als een aparte gemeente, in 1977 fuseerde ze met Koksijde. De laatste burgemeester van Oostduinkerke, Honoré Loones, nam in 1960 het initiatief om het Nationaal Visserijmuseum te stichten. Het museum opende de deuren in 1974.

Met ongeveer 22.000 inwoners is het hedendaagse Koksijde een middelgrote gemeente in West-Vlaanderen. Samen met Alveringem, De Panne, Nieuwpoort en Veurne vormt Koksijde het meest westelijke arrondissement (het arrondissement Veurne) van Vlaanderen en België. Deze regio is afgebakend door de grens met Frankrijk, de Noordzee en gedeeltelijk door de IJzer. Kenmerkend voor Koksijde is de hoge mate van tewerkstelling in handel en diensten. De laatste jaren nam het aantal banen toe, maar nam de actieve beroepsbevolking af. Het vermogen van de inwoners is een stuk hoger dan het Vlaamse gemiddelde. Door de economische crisis worden de verblijfsvakanties korter en daalt het aantal overnachtingen in commerciële logies. Door een toename van tweede verblijvers is het aantal verblijven in Koksijde gestegen.

Door grote investeringen, de vergroening van de ruimte en stijgende aandacht voor **duurzaamheid en bouwkundig erfgoed** wordt Koksijde gezien als een goede en veilige plaats om te wonen.

De gemeente Koksijde heeft een hoog gemiddeld inkomen, maar aan de andere kant ook een hoge schuldratio/inwoner. De financiële uitdagingen vormen dan ook een belangrijk aandachtspunt.

De omgevingsanalyse voor de opmaak van het strategisch meerjarenplan geeft aan dat Koksijde vandaag *de meest grijze gemeente van Vlaanderen* is. Een positief migratiesaldo zorgde de voorbije jaren voor een continue bevolkingsaan groei. Prognoses laten veronderstellen dat de bevolking de komende jaren lichtjes blijft stijgen.

Zoals in andere kustgemeenten, zien we ook hier het fenomeen dat '**pensioenmigratie**' wordt genoemd: een sterke toevloed aan senioren, die na de beëindiging van de professionele carrière een tweede, rustige thuis aan de kust zoeken. Zij beschikken niet of minder over mantelzorg. Hierdoor zijn ze meer afhankelijk van diensten en is er een toenemend risico op vereenzaming. Het aantal 80-plussers neemt sterk toe en zal tegen 2030 verdubbelen. Dit leidt tot meer intensieve hulpverleningen in de thuiszorg en minder lange opnames in een woonzorgcentrum.

De hoge en nog stijgende vatgoedprijzen liggen deels aan de oorzaak dat er minder jonge mensen of gezinnen in Koksijde komen wonen. Koksijde blijft een aantrekkelijke gemeente, wat een impact heeft op de ruimtedruk. Deze is gestegen tot 497 inw/km².

De **aantrekkingskracht van de kust** zorgt voor een grote instroom van toeristen in de zomermaanden maar een grotere rust in het najaar. Talrijke schoolkinderen bezoeken Koksijde middels zeeklassen.

Ook op **cultureel vlak** kunnen de verblijvers in de gemeente **hun vrije tijd gediversifieerd spenderen**. Naast het Abdijmuseum Ten Duinen, het NAVIGO-museum en het Delvauxmuseum en het Kunstencentrum Ten Bogaerde kan men talrijke kunstgalerijen en ateliers bezoeken. Daarnaast biedt de gemeente inwoners en bezoekers een groot aantal sportieve mogelijkheden met de Golf Ter Hille, twee zwembaden en een sportcomplex. Met de opening van het cultureel centrum c.c. CasinoKoksijde in 2000 stelde Koksijde de omliggende gemeenten in de schaduw. Het complex huisvest naast het cultureel centrum c.c. CasinoKoksijde ook de bibliotheek en het jeugd ontmoetingscentrum. Eind februari 2007 werd de omgeving van het Casino vervolledigd met de opening van het nieuwe gemeentehuis.

Het **culturele aanbod is een sterke troef**. Het gemeentebestuur investeert verder in het vrijetijdsaanbod. Hiermee speelt de gemeente in op de toenemende vrije tijd bij de inwoners, tweede residenten en toeristen. Het NAVIGO-Nationaal Visserijmuseum en het Abdijmuseum Ten Duinen vormen als twee gemeentelijke musea samen Musea Koksijde. De musea bieden een perfect 'slecht weer alternatief' voor de toeristen. Door diverse activiteiten wordt er ook naar gestreefd om ook de lokale bevolking vaker naar de musea in Koksijde te lokken.

Samen met de steden en gemeenten Nieuwpoort, Veurne, De Panne en Alveringem werkte de gemeente Koksijde sinds 1998 binnen het samenwerkingsverband '5-art' samen rond culturele projecten.

3 INTERGEMEENTELIJKE CULTURELE SAMENWERKING, ACHTHOEK

Samen met de steden en gemeenten Nieuwpoort, Veurne, De Panne en Alveringem werkte de gemeente Koksijde sinds 1998 binnen het samenwerkingsverband '5-art' samen rond culturele projecten. In 2005 werd '5-art' een officiële intergemeentelijke projectvereniging. Binnen de werking besteedde '5-art' ook aandacht aan cultureel en bouwkundig erfgoed in de regio. Omwille van een te kleine schaal van de regio werd een aanvraag tot erfgoedconvenant in 2009 niet ingewilligd.

Gestimuleerd door de provincie West-Vlaanderen, het Westhoekoverleg, RESOC en inspelend op het debat rond de Interne Staatshervorming vanuit Vlaanderen, werden in de loop van 2013 gesprekken opgestart naar een mogelijke uitbreiding van de samenwerkingsverbanden. Dit leidde tot de aansluiting van de steden en gemeenten Diksmuide, Lo-Reninge en Houthulst bij 5-art en de naamsverandering tot Achthoek. De 8 gemeenten binnen 5-art groeperen 47 deelgemeenten. Samen tellen ze 90.579 inwoners. De geschiedenis, evolutie en de samenwerking tussen deze 8 gemeenten werd vastgelegd in de cultuurnota 2014-2019. Door regionaal overleg, samenwerking en ondersteuning, creëert Achthoek lokaal culturele meerwaarde en draagt het bij tot meer cultuurdeelname. Achthoek wil de cultuurdeelname verhogen door:

- Het culturele aanbod in de regio op elkaar af te stemmen;
- Het bestaande aanbod bekend en toegankelijk te maken bij een ruim publiek door een aangepaste cultuurcommunicatie;
- Culturele ontwikkelingen te stimuleren die de mogelijkheden van een afzonderlijke gemeente overstijgen en hiervoor culturele projecten op de schaal van de regio te ontwikkelen.

In de voorbije jaren heeft de intergemeentelijke samenwerking zich vooral beperkt tot het voeren van een aangepaste cultuurcommunicatie naar een breed publiek en de deelname aan specifieke projecten zoals Westhoek Verbeeldt (ism Zuidelijke Westhoek en CO7). De kansen tot een betere netwerking voor de regionale musea via achthoek zijn er, want de gemeenten hebben een ruim aanbod aan onderwijsvormen en -niveaus, alsook een druk verenigingsleven. De Panne, Diksmuide, Houthulst, Koksijde, Nieuwpoort en Veurne hebben naast de kleuter- en basisscholen samen ook een uitgebreid aanbod van secundair onderwijs. De gemeenten Alveringem en Lo-Reninge hebben enkel kleuter- en lager onderwijs. De uitstraling van de scholen in de regio is groot, wat de mobiliteit en uitwisselingen van scholieren tussen de gemeenten bevordert. Daarnaast is er binnen de gemeenten een goed werkend volwassenenonderwijs (Syntra en Vormingplus), alsook deeltijds kunstonderwijs.

4 POSITIE OP ERFGOEDMAP VAN NOORDZEEREGIO EN VLAANDEREN

NAVIGO-Nationaal Visserijmuseum bevindt zich aan de kust en is vanzelfsprekend op de Noordzee georiënteerd. De nabijheid van de zee die de natuurlijke grens vormt, is een aantrekkelijk gegeven voor de bezoeker. Anderzijds is de Westkust het verste punt op de kaart van België, letterlijk en figuurlijk het laatste station van het land.

Het NAVIGO-museum heeft echter een unieke positie want ze is immers het enige museum in België dat een historische kerncollectie rond het thema zeevisserij langs de Noordzee heeft en verder zal uitbouwen. Het museumverhaal en de collectie heeft aandacht voor de visserijactiviteiten die zich afspeelden én afspelen langs de Noordzeekustlijn en wil alle aspecten van de visserij als ambacht en als relatie tussen mens en zee omvatten. De collectie is op zich dan ook divers en refereert naar het zowel het economische als sociale, culturele, artistieke, industriële, ambachtelijke en wetenschappelijke verleden, heden en toekomst van de visserij. Deze brede blik betekent dat het NAVIGO ook aandacht heeft voor bepaalde nichethema's zoals visverwerking, de oude IJslandvaart, kinderen in de visserij (inclusief onderwijs) en het immaterieel cultureel erfgoed omtrent de visserij. Wat dit laatste betreft, is de thematische en geografische link tussen het NAVIGO-museum en het bijzonder immaterieel erfgoed van de garnaalvissers te paard vanzelfsprekend uniek, maar is de bedoeling om de ICE-werking binnen het museum ook te verdiepen naar andere onderwerpen toe.

In onze missie staat ook duidelijk beschreven dat het NAVIGO-Nationaal Visserijmuseum het **referentiemuseum** en **ankerpunt** voor **materieel en immaterieel erfgoed** van de Vlaamse zeevisserscultuur langs de Noordzee is.

Op basis van dit principe beschrijven we de positionering van het museum.

In Vlaanderen zijn er nog slechts enkele musea die zich bezig houden met maritiem erfgoed. Het betreft hier met name:

- Het Scheepvaartmuseum te Baasrode. Dit museum, op de vroegere scheepswerven van Van Praet-Dansaert, oriënteert zich vooral op de binnenscheepvaart en de scheepsbouw.
- Het Museum aan de Stroom te Antwerpen. Het MAS, met de vroegere collectie van het Nationaal Scheepvaartmuseum, focust vooral op de Antwerpse haven en de internationale contacten via de zee. Deze collectie is veel omvangrijker dan de NAVIGO-collectie (65.390 objecten binnen de maritieme collectiecluster van het MAS⁷) en de culturele waarde van de verzameling is ook groter.
- De museumschepen Amandine en Mercator te Oostende. Het scheepsmuseum Amandine te Oostende is beperkt tot het thema van de naoorlogse IJslandvaart. De Mercator is als oud opleidingsschip beschermd als monument en te bezoeken door het publiek.
- Het museum Sincfala te Knokke-Heist. Het museum concentreert zich sinds 2000 op het uitbouwen van de deelcollecties die specifiek betrekking hebben op Knokke-Heist en het Zwin. Het museum beschikt wel degelijk over een visserijcollectie (met onder andere een aantal scheepsmodellen), maar die focust nadrukkelijk op de visserijgeschiedenis van Heist.
- Het Stadsmuseum De Plate te Oostende. Dit heemkundig museum heeft een interessante collectie curiosa en artefacten. Geschiedenis en folklore hebben er hun plaats, maar ook het visserijverleden van Oostende staat er volop in de kijker. De heemkundige kring beschikt ook over een uitgebreide fotocollectie betreffende de visserij.
- Het Provinciedomein Raversijde omvat de archeologische site van de laatmiddeleeuwse vissersgemeenschap Walraversijde en het daaraan gekoppelde museum.

⁷ Informatie uit: Collectieplan MAS, 2017.

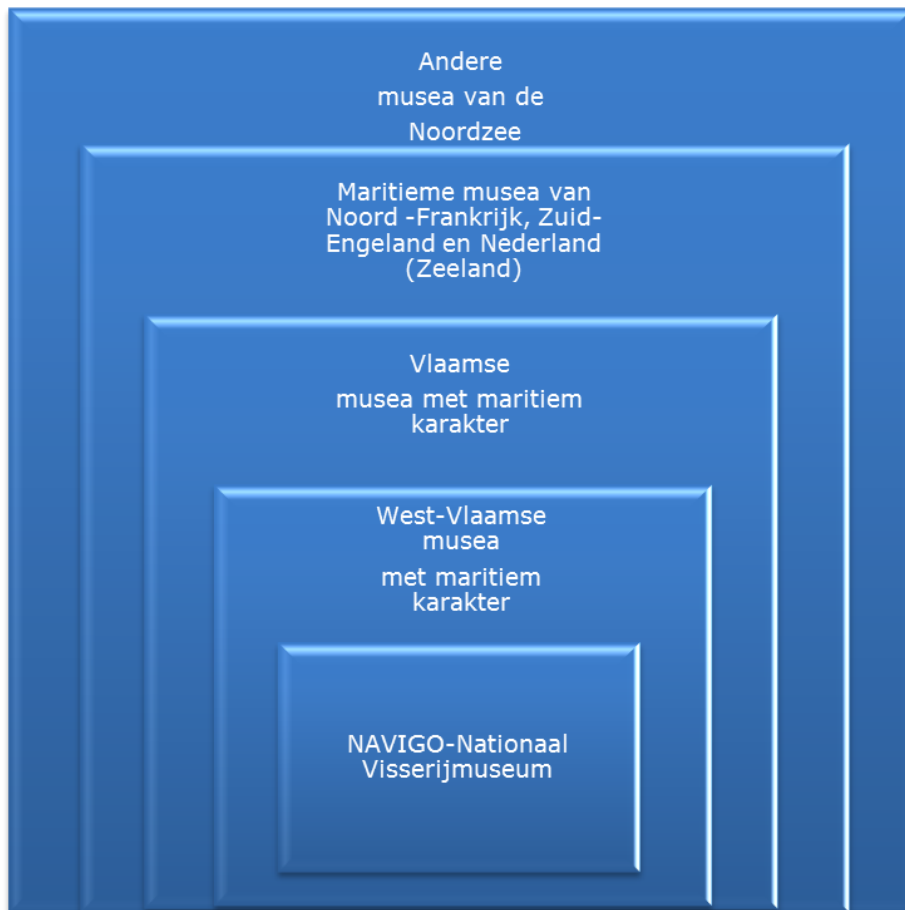
Visserijmusea zijn vanzelfsprekend ook aanwezig in vele andere landen. Wat onze onmiddellijke buurlanden aan de Noordzee betreft, merken we dat met name **Nederland** het land bij uitstek is van de maritieme musea. Een overzicht van de maritieme musea in Nederland uit 2016⁸ vermeldt maar liefst 43 musea met een maritiem thema. Slechts enkele van deze worden hier weerhouden.

- Het Scheepvaartmuseum te Amsterdam en het Maritiem Museum Rotterdam zijn qua collectiegrootte en culturele waarde van de museumcollectie van een gans andere orde dan het NAVIGO-museum. De website van het Maritiem Museum Rotterdam vermeldt bijvoorbeeld een verzameling van ruim 850.000 objecten. Ook het blikveld van deze musea gaat weliswaar veel verder dan de visserijsector waarop het NAVIGO-museum zit concentreert.
- In het Zuiderzee Museum te Enkhuizen staat cultuur en de maritieme geschiedenis van de voormalige Zuiderzee centraal. Het museum heeft net als het NAVIGO-museum een collectie scheepsmodellen en visserijobjecten.
- Het Museum Vlaardingen richt zich op de visserij en de geschiedenis van de stad Vlaardingen, die nauw met de Noordzeevisserij is verbonden. Het museum heeft een ruime collectie betreffende visserij, en heeft bijvoorbeeld meer kledij in haar verzameling dan het NAVIGO-museum.
- MuZeeum te Vlissingen, Muzee te Scheveningen en het Visserijmuseum te Breskens lijken vergelijkbaar met het NAVIGO-museum wat de inhoud, de omvang en de waarde van de collectie betreft.

Naast de Nederlands musea is ook het **Franse** Musée Portuaire in Duinkerke van belang. Dit museum behandelt de ontwikkeling van de Duinkerke haven, die een belangrijke vertrekplaats was voor de IJslandvaart. Op vlak van IJslandvaart beschikt het Musée Portuaire over een ruime collectie. Het museum focust echter minder op het dagelijkse leven van de visser. Net als het NAVIGO-museum heeft het Musée Portuaire een verzameling scheepsmodellen.

Het referentiekader voor de NAVIGO-collectie omvat naast musea ook enkele actieve internationale netwerken zoals het Northern Seas Maritime Museum Network (NSMM) en het International Congress of Maritime Museums (ICMM).

⁸ Online te vinden op: www.plusonline.nl/special-artikelen/overzicht-maritieme-musea-in-nederland



5 BELANGHEBBENDEN: STAKEHOLDERANALYSE

NAVIGO-Nationaal Visserijmuseum wil niet geïsoleerd werken. Bijna 40 jaar geschiedenis toont dat het museum een actieve rol speelt in de brede erfgoedgemeenschap rond het maritieme verleden en de lokale geschiedenis. De belangrijkste stakeholders kunnen we in vier groepen opdelen:

- **Intens:** De gemeente Koksijde met gemeentelijke hiërarchische (gemeentesecretaris, afdelingshoofd Cultuur en Jeugd) - en politieke overheid (gemeenteraad, college van burgemeester en schepenen) en specifieke gemeentediensten (inzake personeel, financiën, promotionele en technische werking), het museum personeel, onze bezoekers, museumgidsen en vrijwilligers, c.q. Vriendenkring vzw Vrienden van het Visserijmuseum in Oostduinkerke / Wetenschappelijke adviesraad, de lokale erfgoedgemeenschappen.
- **Sterk:** De onderzoekscentra voor visserij langs de kust: het Vlaams Instituut voor de Zee en het Instituut voor Landbouw en Visserij, de streek- en maritieme musea van de ruim bemeten regio (Vlaanderen, Noord-Frankrijk, Nederland). Het NAVIGO-museum is snel uitgegroeid tot een gerespecteerde partner binnen dit netwerk.
- **Projectmatig:** de maritieme musea wereldwijd. Het NAVIGO-museum is lid van het "International Congress of Maritime Museums", een wereldwijd vertakt netwerk van de belangrijkste scheepsvaart- en visserijmusea dat al 30 jaar bestaat. Het NAVIGO-museum is een actieve speler binnen het netwerk. Dankzij dit netwerk kan het NAVIGO-museum relevante informatie verspreiden en opvragen, partnerships zoeken en ondersteuning vinden in onderzoek en collectiemanagement. WIE (voorheen Tapis Plein) is een partner in onze ondernemingen betreffende immaterieel cultureel erfgoed en onze projecten daaromtrent. Ook met het Centrum voor Agrarische Geschiedenis onderhouden we contact. Contact met de kustvissers van de Vlaamse kust.
- **Neutraal:** de brede erfgoed- en cultuursector uit de regio Vlaanderen toont veel belangstelling voor de werking van het NAVIGO-museum. Dit merken we vooral via uitnodigingen voor het aangaan van partnerships en samenwerking op diverse niveaus. De veranderingen binnen het Scheepsvaart Museum in Antwerpen en de overname van de collectie door het MAS bieden een mogelijkheid om het NAVIGO-museum nog sterker te profileren als een maritiem museum met relevantie niet enkel voor de provincie en streek, maar voor heel Vlaanderen.

DEEL IV – MISSIE EN VISIE

1 MISSIE

Het NAVIGO-Nationaal Visserijmuseum is **hét referentiemuseum** en **ankerpunt** voor **materieel en immaterieel erfgoed** van de Vlaamse zeevisserscultuur langs de Noordzee.

Zowel het **verleden**, het **heden** als de **toekomst** krijgen hier een plaats. Het is een **open, gastvrij huis** dat zijn publiek binnen en buiten de museummuren ontmoet en ontvangt door middel van **bijdragen, samenwerken, co-creëren en hosting**. Als expertisecentrum slaat het een brug tussen de collectie, de wetenschappelijke instellingen en de (internationale) erfgoedgemeenschappen.

Het NAVIGO-museum wil op een **duurzame, inspirerende** en **hedendaagse** manier culturele, sociale, maatschappelijke en economische tendensen in de visserij overbrengen bij een breed publiek om zo de appreciatie, verwondering en liefde voor dit erfgoed te vergroten.

2 VISIE

Het NAVIGO-museum is het enige museum in België dat een historische kerncollectie rond het thema zeevisserij langs de Noordzee heeft en verder zal uitbouwen. Met een duurzaam en dynamisch collectiebeleid verzamelt het NAVIGO-museum zowel artefacten als verhalen en getuigenissen over het verleden, het heden en de toekomst. Door specifiek onze aandacht te leggen op 'vandaag' kunnen we diverse manifestaties van immaterieel cultureel erfgoed documenteren en borgen. Onze jarenlange expertise daarin (bv. de coördinatie van het ICE-element 'garnaalvisserij te paard') reikt ons diverse methodieken aan om hier in de toekomst mee aan de slag te gaan. De reflectie van een duurzame toekomst van de visserij is voor ons onafscheidelijk verbonden met het verhaal over het verleden en vormt een belangrijke taak naar het publiek toe.

Door (inter)nationale samenwerkingen aan te gaan met de visserijsector, wetenschappelijke instellingen en de erfgoed- en visserijgemeenschappen fungeert het museum als een expertisecentrum dat voortdurend haar kennis deelt binnen de brede erfgoedgemeenschap. Door het duurzaam verzamelen, borgen, behouden en beheren van deze collectie ontstaat een vertrekpunt dat ervoor zorgt dat het brede publiek op een participatieve manier kennismaakt met de zeevisserscultuur.

Het museum wil ingebed zijn in het visserijgebeuren en wil op deze manier dicht staan bij de vissers en het publiek met hen laten kennismaken. Via een dynamische en hedendaagse museumbeleving wil het de geschiedenis, het heden en de toekomst op een laagdrempelige manier brengen voor een divers publiek. Door ons specifiek te richten op bepaalde bezoekersgroepen passen we onze aandacht en focus telkens aan. We hechten belang aan de zorg voor onze vrijwilligers en samenwerking met diverse actoren. Door een actieve en op maat aangepaste publieksontsluiting en erfgoededucatie willen we ons gevarieerd publiek laten participeren in het verhaal. Het NAVIGO-museum ziet maatschappelijke relevantie als een continue proces. We nemen onze bezoeker serieus en willen in dialoog gaan, met als vertrekpunt onze collectie. Het museum wordt zo een gastvrij, open huis waardoor de muren van het museum vervagen.

We kiezen voor de drie sleutelbegrippen (verder de drie P's genoemd) die onze aanpak illustreren: **profilering, personalisering** en **participatie**. **Profilering** staat voor duidelijk laten zien wie we zijn, een eigen karakter vertonen. **Personalisering** staat voor het op maat maken voor de bezoeker. **Participatie** is onze manier van werken.

Bij de uitvoering van onze museale basisfuncties verbinden we deze drie P's. Het resultaat is een matrix. De som van de antwoorden is de hartslag van het NAVIGO-museum. Deze matrix resulteert samen met de SWOT van de huidige werking in het strategisch plan.

	Verzamelen	Behoud en beheer	Onderzoek	Presenteren en ontsluiten	Participeren
Profileren	Wat verzamelen we om een unieke collectie uit te bouwen die representatief is voor ons thema?	Welke eisen stellen onze objecten en wat zijn onze unieke conservatienod en?	Wat en hoe onderzoeken we om de collectie en ons thema in de wetenschappelijke en publieke wereld bekend te maken?	Welke bezoekersprofielen willen we bereiken, zowel binnen, als buiten de museummuren ?	Hoe kunnen we onze eigen expertise aanwenden om volwaardige projecten uit te bouwen met onze bezoekers/ erfgoedgemeenschappen ?
Personaliseren	Welke objecten kunnen we verzamelen om het verhaal van de visserij een gezicht te geven?	Op welke manier kunnen we onze depotruimte aanpassen om onze collectie te valoriseren?	Welke methodieken kunnen we aanwenden om het wetenschappelijk onderzoek op een laagdrempelige manier bij onze bezoeker te brengen?	Hoe maken we een museumbezoek op maat en dus uniek?	Met wie en op welke manier kunnen we actoren betrekken bij museale projecten? En met welk resultaat?
Participeren	Met welke actoren en methodieken kunnen we aan de slag om onze collectie uit te breiden?	Met welke actoren en methodieken kunnen we aan de slag om onze collectie te herwaarderen?	Met wie en hoe leveren we kwalitatieve input binnen de gekozen onderzoeks-thema's?	Welke methodieken gebruiken we om ons publiek aan te zetten om niet enkel te participeren, maar ook te co-creëren?	Hoe zorgen we ervoor dat participatie duurzaam doorheen de functies wordt ingebed?

1 PRIORITEITEN EN BELEIDSKEUZES

De voorbije jaren heeft het NAVIGO-museum sterk ingezet op de registratie, het behoud en beheer en de ontsluiting van de collectie. Toch merken we dat de grote historische achterstand blijft wegen. Bijkomend is de depotruimte niet voldoende uitgerust en belemmert zo, naast een professionele depotwerking, eveneens een creatieve erfgoededucatie naar het brede publiek toe. Deze analyse leidt tot de volgende prioriteiten en beleidskeuzes:

- De begrensde kennis van onze collectie is een handicap voor onze hele museale werking. De inspanningen op het gebied van **registratie** moeten verder worden gezet. Een beter inzicht zal helpen om het verzamelbeleid scherper te stellen en het potentieel naar (universiteits-)studenten kenbaar te maken. Het in kaart brengen van de reserves kan ook bijdragen aan een meer dynamischere vaste opstelling en kan de collectiemobiliteit bevorderen.
- De collectie van het NAVIGO-museum bestaat grotendeels uit dagdagelijkse voorwerpen die gelinkt zijn aan het visserij-ambacht (kustvisserij, bentische visserij, pelagische visserij, strandvisserij...). Deze ambachten, dus deze uitingen van immaterieel erfgoed, groeien dynamisch. Veel van de kennis wordt ook doorgegeven van vader op zoon. Met het dalen van de tewerkstelling in de visserij is het dan ook nodig deze kennis te vergaren en aan te wenden voor de beschrijving van de collectie-items. Doordat dit ambacht dynamisch evolueert, veranderen ook de technieken van de visserij aan een snel tempo. Het is daarom van cruciaal belang om in nauw overleg met de visserijgemeenschap onze objecten te valoriseren. Een **herwaarderingsproject op basis van de participatieve aanpak** zal uitgewerkt worden.
- De collectie heeft nood aan een **nieuwe depotruimte**. De depotruimte wordt een aparte infrastructuur die zowel de geschiedenis van vroeger (kijkdepot), als de visserij van vandaag (erfgoededucatie), en de visserij van morgen (demonstratiekeuken met link naar duurzame visserij) herbergt.
- Doordat we werken met ambachten en door onze ervaring met immaterieel cultuur erfgoed in een museale context, willen we deze expertise verder uitbreiden en verdiepen. Onze collectie is ons vertrekpunt om van daaruit te **'experimenteren' met de borging en de ontsluiting van ICE** in een museale context.
- We vervullen een voortrekkersrol op gebied van participatie in de Vlaamse museumsector en bieden een gevarieerd programma aan, gericht op de verschillende **doelgroepen van het museum**. Om bepaalde doelgroepen nog beter naar ons te leiden en een ontsluiting op maat te voorzien, verdiepen we ons in een moeilijk bereikbaar publiek. We nemen dit mee in onze communicatiestrategie.
- Onze publiekswerking steunt sinds 2015 op een **doorgedreven participatie** (zie beleidsplan 2015-2019). De komende jaren willen we deze werkwijze wortelen in alle museale functies en stapsgewijs onze vaste presentatie aanpassen. Zoals de tags in dit beleidsplan illustreren, is 'participatie' zodanig verankerd in de werking dat die in alle museale functies een rol speelt. Het lopende traject met WIE (voorheen Tapis Plein) (cf. supra) waarin met de strandvissers aan de herinrichting van een zaal wordt gewerkt, toont dat dit heel erg 'logisch' kan voor wat betreft de functie 'presenteren en toeleiden', tegelijk wordt het ambacht ook onderzocht en gedocumenteerd. Met workshops 'vis kuisen' en 'netten breien' in de jaarkalender doet het museum al actief aan borgen, deze werking wordt bestendigd en verder uitgebouwd. Door de banden met de vissersgemeenschap uit te bouwen, verzamelt het museum nu al gericht nieuwe objecten, ook deze pijler wordt verankerd in de volgende beleidsperiode. Als de huidige generatie vissers werkelijk de laatste zal blijken te zijn, is het belangrijk dat het museum een actieve rol speelt in het verzamelen van hun materiele en immateriële nalatenschap.

2 STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN

De vijf museale functies zijn in onderstaande strategische doelstellingen verweven. Om dat duidelijk toe te lichten, werken we met 'tags' waarin per operationele doelstelling wordt aangegeven in welke museale functie de doelstelling thuishoort.

SD 1 - Expertise uitbouwen rond de collectie van het NAVIGO-museum

Het NAVIGO-museum verzamelt, bewaart en documenteert het materieel en immaterieel erfgoed met betrekking tot de visserij van toen, nu en morgen. Door ons verzamelplan en registratieplan (beschreven in ons collectieplan) nauwgezet op te volgen, brengen we onze collectie beter in kaart en onderzoeken we het cultuurhistorisch en maatschappelijk belang ervan. Door het behoud en beheer specialiseren we ons in de technische eisen van onze collectie, maar we zetten verder in op de ontwikkeling en verdieping van onze expertise en delen deze. Het museum gaat actief op zoek naar de nodige samenwerkingen met particulieren, verenigingen, erfgoedgemeenschappen, wetenschappelijke instellingen, beroepsorganisaties enz. Zo bevestigt het visserijmuseum zijn status als kennis- en expertisecentrum.

OD 1.1. Het nieuwe collectieplan wordt nauwgezet opgevolgd en collectieregistratie wordt uitgediept

Een goed inzicht in de collectie is noodzakelijk en enkel mogelijk via een doorgedreven registratie. Dankzij de registratie ontdekken we hiaten in onze collectie en kunnen we werk maken van een specifiek en aangepast verzamelbeleid. Het gewenste resultaat is de volledige registratie van de collectie en de digitale ontsluiting naar (wetenschappelijke) onderzoekers en het brede publiek.

RI:

- Tegen het einde van de beleidsperiode is de volledige collectie opgenomen in Adlib, met uitgebreide omschrijving
- Elk jaar wordt een digitale deelcollectie gedefinieerd die ontsloten wordt op erfgoedinzicht, en zo ook op de website van het museum
- Tegen het einde van de beleidsperiode werden minstens twee wetenschappelijke studies opgestart op basis van onze collectie
- Tegen het einde van de beleidsperiode wordt er op basis van professionele conditiecontrole een restauratieplan opgemaakt

TAGS: herkennen en verzamelen - behouden en borgen – onderzoeken - presenteren en toeleiden – participatie

OD 1.2. Diverse, o.a. participatieve, acties zorgen voor de herwaardering van collectie

De collectie zal steeds het beginpunt vormen van projecten; een goed inzicht is dus noodzakelijk. Met behulp van participatieve projecten kunnen we bepaalde objecten valoriseren. Op basis van het principe van participatief documenteren hopen we meer inzicht te krijgen in objecten, technieken en de gebruikswaarde van voorwerpen in de visserij. Het betrekken van erfgoeddragers en erfgoedgemeenschappen of verenigingen die aan erfgoedwerking doen is hier cruciaal.

RI:

- Jaarlijks wordt minstens één collectiestuk opgenomen in bv. Een publicatie of tentoonstelling of ander project

- Tegen het einde van de beleidsperiode werden minstens twee deelcollecties volgens de principes van het participatief documenteren aangevuld

TAGS: participatie - behouden en borgen - presenteren en toeleiden - onderzoeken

OD 1.3. Verzamelen van materiële en immateriële getuigenissen met betrekking tot de Vlaamse visserij langs de Noordzee.

Door middel van historisch onderzoek kan het museum een beter inzicht krijgen in de hiaten in onze kennis over de visserij. Vanuit deze kennis kan het museumteam objecten verwerven. Aangezien de meeste objecten nog in handen zijn van beoefenaars van het vak, is het cruciaal deze gemeenschappen aan te spreken en ons collectiebeleid hierop af te stemmen.

Omdat de visserij *an sich* een ambacht is die aan het verdwijnen is, zal een mondeling geschiedenisproject opgestart worden om getuigenissen te verzamelen over de kustvisserij tussen de jaren '60 en '80 aan de Vlaamse kust. Door middel van 20 diepte-interviews met een selectie van actieve vissers en (oud-)vissers zal in kaart worden gebracht wat hun ervaringen en levensomstandigheden waren tijdens deze periode in de visserij.

RI:

- In de loop van 2019 worden de onderzoekshiaten in de visserijgeschiedenis in kaart gebracht
- Jaarlijks verwerft het museum minstens 10 stukken door middel van schenkingen of aankopen
- In 2020 wordt het mondeling geschiedenistrject, opgestart in 2018, afgerond en gedocumenteerd

TAGS: behouden en borgen – onderzoeken - herkennen en verzamelen - participatie

OD 1.4. Bouw van een nieuw (kijk)depot

In 2018 wordt een studiebureau aangesteld om een nieuwe depotruimte te bouwen. De depotruimte zou niet enkel een kijkdepot en registratieruimte bevatten, maar ook een educatieve ruimte en een demonstratiekeuken. Op de plaats waar het museum nu gebruik maakt van twee rijhuizen en een garage/opslagruimte, start in 2019 de bouw van een depotruimte met kelderverdiep en twee bouwlagen. Het gebouw zal verbonden worden met het museum zodanig dat de collectiestukken makkelijk te transporteren en verplaatsbaar zijn. In nauw overleg met de provincieconsulenten behoud en beheer van West-Vlaanderen (nu Vlaamse overheid) zal in kaart worden gebracht aan welke noden en eisen het depot moet voldoen om ons de komende 20 jaar te voorzien. Het verzamelplan zal hierop afgestemd worden. Het NAVIGO-museum is er van overtuigd dat dit depot een plek moet zijn waar participatieve projecten uitgewerkt kunnen worden en een meerwaarde kunnen betekenen voor de depotwerking. We denken hier o.a. aan het uitbouwen van een stabiele vrijwilligerswerking en een gemeenschap die het museum kent als een plek waar je terecht kunt met collectiestukken rond de visserij.



RI:

- In 2020 hebben we een (kijk)depotruimte op maat gebouwd voor onze collectie die toegankelijk is voor het publiek
- Tegen het einde van de beleidsperiode hebben we een stabiele vrijwilligerswerking rond depotwerking

TAGS: herkennen en verzamelen - behouden en borgen - participatie - presenteren en toeleiden

OD 1.5. Digitale ontsluiting van collectie

Om het brede publiek buiten de museummuren te ontmoeten, is het van belang om op een systematische manier onze geregistreerde objecten digitaal te ontsluiten via ErfgoedInzicht.be en maritiemdigitaal.nl. Er wordt ondertussen ook regelmatig rapport van gedaan via sociale media.

RI:

- Tegen het einde van de beleidsperiode zijn alle objecten digitaal ontsloten via ErfgoedInzicht en wordt een selectie (staalkaart) ontsloten via maritiemdigitaal.nl

TAGS: presenteren en toeleiden

OD 1.6. We zoeken naar een manier om de 'sporen' van immaterieel erfgoed te registreren

Het opnemen van immaterieel erfgoed in een museale collectie vergt een denkoefening. Immaterieel betekent 'niet tastbaar'. Een video-opname van garnalvissers te paard blijft een onderdeel van de collectie 'audiovisueel', maar de inhoud van deze opname is wel deel van immaterieel erfgoed, namelijk garnalvissersrij te paard. We leggen ons de komende beleidsperiode

dan ook toe, samen met partners WIE, Museum aan de Stroom (MAS) en het Centrum voor Agrarische Geschiedenis (CAG), op het registreren op een uniforme manier van dergelijke zaken, zodanig dat immaterieel erfgoed 'opzoekbaar' is in de collectie.

RI:

- Tegen het einde van de beleidsperiode werken we op een doordachte manier aan de registratie van sporen van immaterieel erfgoed in onze collectie

TAGS: behoud en borgen

SD 2 - Als gastvrij, open huis bevordert het NAVIGO-museum publieks-participatie op diverse niveaus, zowel in de regio als erbuiten en doorheen de functies

Het NAVIGO-museum streeft ernaar 'participatie' meer te laten zijn dan stem te geven aan een doelgroep. Het gaat erover mensen te betrekken bij de werking, interactie en verbinding in de hand te werken, zowel tussen de erfgoedgemeenschap en het museum als in de erfgoedgemeenschap(en) zelf. 'Tweerichtingsverkeer' is hierbij een sleutelwoord. Participatie is sterk afhankelijk van de wens van de doelgroep/bezoeker. Daarom werkt het museum in verschillende lagen van participatie, nl. bijdragen, samenwerken, co-creëren en hosting. De keuze van participatielaag gebeurt uiteraard ook in functie van het doel van het museum.

Het museum kent haar doelgroepen die worden bereikt en doet aan onderzoek en netwerking om de beoogde nieuwe doelgroepen te bereiken. Door de bewuste keuze om de volgende beleidsperiode in te zetten op visserij, worden de vissers van nu en hun nog levende voorgangers en familie, een primaire doelgroep. Zij worden nauw bij de museumwerking betrokken door de experimenten met ICE (cf. supra: Strategische Doelstelling 3) en leren het NAVIGO-museum zo kennen als een gastvrij en open huis dat ook voor hen een meerwaarde betekent. Niet alleen gaan we op zoek naar verbinding met de diverse vissersgemeenschap, ook zetten we in op enkele specifieke doelgroepen die geen significante verhoging van de bezoekerscijfers met zich te weeg zullen brengen, maar die wel maatschappelijke meerwaarde betekenen. Het museumteam bouwt de volgende jaren gefaseerd een duurzame band uit met de lokale ambassadeurs, leerlingen uit het TSO en BSO, en de bijzondere kansengroepen eenzamen en kansarmen en mensen met een beperking.

Naast de focus op deze specifieke doelgroepen, werkt het museumteam aan een sterk publieksaanbod met enerzijds een vast aanbod en anderzijds een gevarieerd activiteitenprogramma. Dit met de duidelijke doelstellingen om de belevingswaarde te verhogen, nieuwe bezoekers aan te trekken en herhaalbezoek te stimuleren. Het museumonthaal speelt een cruciale rol bij de ontvangst van de doelgroepen en fungeert als het gezicht van het museum.

OD 2.1. Het museum straalt dagelijks zijn gastvrijheid binnen en buiten de museummuren uit

Er wordt dagelijks gewerkt aan een gastvrij onthaal en de begeleiding van bezoekers. De museummedewerkers zijn goed geïnformeerd over alle museale functies en verwijzen door naar de bevoegde collega's, instellingen en/of verenigingen. De museummedewerkers erkennen en herkennen de bezoekers als actieve betrokkenen bij de werking van het museum. Input van bezoekers wordt steeds als waardevol en belangrijk erkend.

RI:

- Er wordt maandelijks samengezeten met de onthaalmedewerkers om hen te informeren. Gastvrijheid blijft hier cruciaal

- Permanente monitoring van het gastenboek, reacties op Facebook, Instagram en de teruggestuurde tevredenheid enquêtes

TAGS: presenteren en toeleiden - participeren

OD 2.2. Bestendigen bestaande doelgroepwerking en uitbreiden met de focus op het duurzaam betrekken van focus-doelgroepen

Elk jaar wordt op één specifieke doelgroep ingezet d.m.v. onderzoek, netwerking en specifieke acties. Het doel is niet de verhoging van publieksbereik, maar duurzame relaties uitbouwen en doelgroepen bereiken die we voorlopig niet genoeg bereiken.

De doelgroepen in het NAVIGO-museum worden grosso modo ingedeeld naar type gezelschap: individuele bezoekers (met onderverdeling in leeftijdscategorieën kinderen, jongeren, volwassenen, gezinnen en senioren) en bezoekers in groep (onderverdeeld in socio-culturele vereniging en scholen). Op basis van cijferanalyses van 2015 en 2016 (cf. huidige beleidsperiode) merken we dat we bepaalde doelgroepen voldoende en vlot bereiken (zoals bv. senioren, gezinnen en lagere schoolgroepen), maar dat dit bij andere bezoekersgroepen niet zo is (bv. secundair onderwijs, eigen inwoners, e.d.).

In de komende beleidsperiode willen we verder inzetten op het bereiken van deze doelgroepen, door per jaar te focussen op één specifieke doelgroep. Enerzijds willen we onze kennis over deze doelgroepen vergroten d.m.v. research en het opbouwen van een netwerk hierrond, anderzijds zetten we concrete acties op om de doelgroep (beter) te bereiken. Uit een lijst van 10 doelgroepen werden er 4 geselecteerd:

- 2019-2020: lokale ambassadeurs
- 2020-2021: beroeps- en technisch onderwijs
- 2021-2022: bijzondere kansengroepen: eenzamen en kansarmen
- 2022-2023: bijzondere kansengroepen: mensen met een beperking

Toelichting bijzondere doelgroepen en acties:

- **2019-2020: focus op lokale ambassadeurs**

De doelgroep 'lokale ambassadeurs' wordt onderverdeeld in volgende subcategorieën:

- *Handelaars Oostduinkerke:* Om de band met de lokale handelaars en horeca te versterken, maar ook om de bekendheid van het museum bij alle dagtoeristen in Oostduinkerke te vergroten en ze te stimuleren tot een bezoek aan het museum, stellen we een hoeveelheid toegangstickets ter beschikking van alle Oostduinkerkse handelaars en horeca uitbaters. Elke handelaar kiest vervolgens zelf welke actie hij hieraan verbindt.
- *Inwoners en tweede residenten en trouwe toeristen:* Om deze groep nauwer bij het museum te betrekken en hun ambassadeurgevoel te versterken, nodigen we ze persoonlijk uit voor de vernissage van de tijdelijke tentoonstelling of voor een exclusief bezoek achter de schermen. Op deze manier willen we hen een VIP gevoel geven. Nieuwe inwoners worden door de gemeente stevast via een ontbijt verwelkomd. Hierop willen we aanwezig zijn door bv. een goodiebag van het museum te schenken met leuke gadgets in. In 2019 wordt de nieuwe zaal Strandvisserij geopend: voor alle inwoners geven we een exclusieve preview en rondleiding.
- *Lokale politici van Koksijde en de buurgemeenten* (leden schepencollege, gemeenteraad, OCMW raad): In oktober 2018 staan de gemeenteraadsverkiezingen op het programma. In 2019 willen we de nieuwe

gemeente- en OCMW raad uitnodigen voor een 'Tour achter de schermen' + bekendmaking activiteitenkalender.

- *K-ambassadeurs*: hiertoe behoren alle Koksijdse gidsen, museumpersoneel van andere Koksijdse musea – Abdijmuseum, Delvauxmuseum, Krekelhof, Museos – en alle onthaalpersoneel bij andere diensten van Koksijde zoals dienst Toerisme en het Duinenhuis. Omdat zij allen mee het gezicht zijn van Koksijde en een belangrijke doorverwijsfunctie hebben, is het belangrijk dat zij goed op de hoogte zijn van de museumwerking. Daarom organiseren we voor hen jaarlijks een verwenmoment waarbij hen tijdens een hapje en een drankje het museale aanbod wordt toegelicht.

- **2020-2021: focus op leerlingen uit het beroeps- en technisch secundair onderwijs**

- Voor het *lager onderwijs* werden reeds workshops, educatieve pakketten en werkblaadjes ontwikkeld, maar op de doelgroep 'secundair onderwijs' wordt nog niet actief ingezet. Hier ontbreekt het aan kennis over hoe het museale aanbod in de schoolse organisatie kan ingepast worden. Daarom willen we in 2020 tijdens een eerste onderzoeksfase het veld verkennen en verwachtingen aftoetsen: hoe is de school georganiseerd? Welke leerdoelen moeten worden behaald? Hoe kan onze werking concreet in hun organisatie worden ingepast? Belangrijk is om hierbij een netwerk uit te bouwen met enkele middelbare scholen uit de buurt (Nieuwpoort, Veurne, De Panne). Na deze onderzoeksfase wordt een permanent aanbod voor secundaire scholen ontwikkeld.
- Binnen de doelgroep *secundair onderwijs* spitsen we ons in 2020 in het bijzonder toe op leerlingen uit het beroeps- en technisch onderwijs. De thematiek van de visserij en de ambachten die hiermee gepaard gaan, kunnen een aansluiting vinden op hun lespakket en leerdoelen. Zo wil het NAVIGO-museum enerzijds workshops kruwen, nettenbreien, e.d. organiseren en anderzijds een uitstap naar een scheepswerf waarbij alle onderdelen van het bouwen van een schip worden toegelicht.

- **2021-2022: focus op bijzondere kansengroepen: eenzamen en kansarmen (1)**

- *Verkennde onderzoeksfase*: In 2019 wordt het OCMW geïntegreerd in het gemeentebestuur. N.a.v. deze inkanteling nodigt het NAVIGO-museum in 2019-2020 het personeel van het OCMW uit om hen kennis te laten maken met het museum. Tijdens de jaren voorafgaandelijk aan 2021 wordt vooral een netwerk opgebouwd met instanties die het museumpersoneel kunnen helpen om deze doelgroep beter te leren kennen: bv. OCMW, ervaringsdeskundige, familiehelp, verantwoordelijken/personeel bij Rust- en verzorgingstehuizen (RVT). Welke drempels ervaren deze bezoekers? Waarom werkt het bestaande aanbod niet? Hieruit volgt dat het aanbod in 2019-2020 voor deze doelgroep verdiept wordt (opzetten specifieke workshops en rondleidingen op maat), herevalueren prijsbeleid, etc.
- *2021-2022*: Met de opgedane kennis tijdens de verkennende onderzoeksfase in het achterhoofd worden concrete acties opgezet: bv. dansnamiddagen, breinamiddagen, ontwikkelen van educatieve pakketten, erfgoed/herinneringskoffers om aan te bieden in RVT's, e.d.

- **2022-2023: focus op bijzondere kansengroepen: mensen met een beperking (2)**

- *Verkennde onderzoeksfase*: In functie van het leren kennen van de doelgroep wordt overleg opgezet met o.a. lokale 'Vrij buitengewoon basisonderwijs'-scholen zoals De Strandloper, MPI, alsook met de v.z.w. Vrienden der Blinden en slechtzienden. Verwachtingen worden afgetoetst: is een rondleiding op maat mogelijk? Is er nood aan educatieve pakketten op maat? Dient het prijsbeleid voor deze categorie bezoekers aangepast te worden?

- *Na deze onderzoeksfase wordt de focus gelegd op één specifieke doelgroep binnen dit brede spectrum en worden concrete acties opgezet. Idee: expo outsiderart/ tentoonstellen van kunst gemaakt door mensen met een beperking.*

TAGS: presenteren en toeleiden, participeren

OD 2.3. Kennisdeling van expertise op het vlak van publiekswerking en participatie

De labofunctie die het NAVIGO-museum op zich nam op het gebied van publiekswerking, o.a. gefaciliteerd door de aanvullende subsidie van de provincie West-Vlaanderen, zorgt ervoor dat het museum een voortrekkersrol speelt op vlak van participatie in de Vlaamse museumsector. Uiteraard wil het museum verdergaan op hetzelfde elan, waarbij kennis en expertise graag worden gedeeld met de ruime sector. Hierbij staan vooral de participatieve projecten en de experimenten met ICE (zie SD 3) in de kijker. We blijven het regionaal aanspreekpunt voor dergelijke initiatieven en verbinden ons om deze kennis te delen.

RI:

- Tijdens deze beleidsperiode neemt het NAVIGO-museum actief deel aan het LABO-project met WIE
- De antwoorden op diverse vragen van derden over participatie en publiekswerking worden consequent gelogd
- Minstens twee deelnames aan studiedagen als spreker tegen het einde van de beleidsperiode
- Er verschijnt minstens één artikel in een gespecialiseerd tijdschrift tegen het einde van de beleidsperiode

TAGS: participeren – presenteren en toeleiden – onderzoeken – behouden en borgen

OD 2.4. Specifieke doelgroepen worden betrokken bij het (her)inrichten van bepaalde zalen van het museum. Hierbij wordt bewust gewerkt op verschillende participatielagen, rekening houdend met de doelstellingen van het project en de wensen van de doelgroep.

RI:

- Tijdens deze beleidsperiode worden twee projecten uitgevoerd waarbij een specifieke doelgroep wordt betrokken bij een project van museale inrichting.

TAGS: participeren – presenteren en toeleiden – herkennen en verzamelen – behouden en borgen

OD 2.5. Uitwerken van een gedifferentieerd publieksaanbod met enerzijds een vast aanbod en anderzijds met een gevarieerd activiteitenprogramma; beiden met het oog op verhogen van de belevingswaarde, aantrekken van nieuwe bezoekers en herhaalbezoek.

Jaarlijks wordt een activiteitenkalender gepland en uitgevoerd, waarbij actief wordt gezocht naar een aanbod voor diverse doelgroepen. Het vaste aanbod voor o.a. families, groepen en scholen wordt jaarlijks aangevuld met minstens één nieuwe activiteit. We bedenken hierbij activiteiten en projecten waar publieksparticipatie en co-creatie centraal staan. We werken onze activiteiten steeds uit in nauw overleg met de diensten van de gemeente Koksijde, om het aanbod gevarieerd en op maat te houden en overaanbod tegen te gaan.

RI:

- Activiteiten kalender wordt elk jaar grondig geëvalueerd en bijgestuurd

TAGS: participeren – presenteren en toeleiden

SD 3 - Experimenteren met ICE in een museale context

Het NAVIGO-museum heeft reeds een lange traditie met het werken rond Immaterieel Cultureel Erfgoed.

In december 2013 werd de 'Garnaalvisserij te paard in Oostduinkerke' ingeschreven op de representatieve lijst van Immaterieel Cultureel Erfgoed van de Mensheid. Het NAVIGO-museum coördineert dit dossier naar UNESCO toe sinds 2011. Sinds de erkenning heeft het museum een cruciale rol gespeeld in de borging van het ambacht. Door o.a. een borgingscommissie op te richten en als schakelfiguur te fungeren tussen de erfgoeddragers en de erfgoedgemeenschap zet zij zich nog dagelijks in. De laatste jaren hebben we ons ook actief ingezet onze kennis en expertise te delen op (inter)nationale platforms. In onze dagelijkse werking is het borgen van ICE helemaal ingebed en dit weerspiegelt zich ook in de klassieke museale functies. Zo organiseren we jaarlijks een 'Paardenvissers in het museum' waar de garnaalvissers te paard onze bezoekers een dag op sleeptouw nemen, voeren we samen met de erfgoeddragers onderzoek uit naar de geschiedenis van het ambacht en houden we persoonlijk contact om het ambacht te monitoren in functie van UNESCO (voor meer info zie www.immaterieelerfgoed.be). Onze ervaring met ICE heeft ons gesterkt hier verder mee aan de slag te gaan. Een brainstorm samen met expertisecentrum WIE, sterkte ons in de gedachte dat dit scharniermoment in de visserijgeschiedenis een uitgelezen kans is om met verschillende erfgoeddragers van de strand- en zeevisserij aan de Vlaamse kust aan de slag te gaan. Dankzij diverse bijkomende *brainstorms* zijn we tot zeven algemene thema's gekomen die we de volgende beleidsperiode willen uitdiepen. Twee van die thema's, nl. 'feestcultuur' en 'eetcultuur', gaan we grondig uitdiepen. De 5 andere onderwerpen (geloof en bijgeloof, natuur, fytotherapie, taal en de visserijambachten) willen we gaan exploreren, onder andere in functie van mogelijke uitgebreide projecten in de verdere toekomst.

OD 3.1. Verder inzetten op borging van ICE samen met (regionale) erfgoeddragers en erfgoedgemeenschappen

We blijven verder inzetten op de borging van het element 'Garnaalvisserij te paard in Oostduinkerke'. Dit doen we zowel op regionaal vlak (door ondersteuning te bieden aan erfgoeddragers en erfgoedgemeenschap-), als op (intern)nationaal vlak door onderzoek, ontsluiting van materieel en immaterieel cultureel erfgoed en de sensibilisering naar het grote publiek toe.

RI:

- Communicatie en rapportering naar UNESCO bestendigen en stakeholders informeren
- Jaarlijkse rapportering naar Vlaamse Overheid
- Jaarlijks samenroepen van borgingscommissie en organisatie van nieuwe aanwervingen garnaalvissers in nauw overleg met erfgoeddragers en de gemeente Koksijde
- Minstens twee (inter)nationale lezingen over de rol van het NAVIGO-museum in de borging van de garnaalvisserij te paard tegen het einde van de beleidsperiode
- Collectie en documentatie rond 'Garnaalvisserij te paard' wordt uitgebreid door aankoop van collectiestukken en documentatiemateriaal (min. 1 per jaar).

TAGS: herkennen en verzamelen - behouden en borgen – onderzoeken - presenteren en toeleiden – participatie

OD 3.2. Het thema 'eetcultuur' wordt uitgediept, dit gebeurt in de demonstratiekeuken van het nieuwe depot

Naast een (kijk)depot plannen we ook de bouw van een demonstratiekeuken. In deze keuken kunnen masterclasses en laagdrempelige workshops voor volwassenen en kinderen doorgaan. De keuken zou in teken staan van duurzame vis. Samenwerking met het VLAM, de Koksijdse Hotelschool Ten Duinen en *Northsea Chefs* zouden zorgen voor workshops waarbij het culinaire zou primeren. Even belangrijk is echter ook deze keuken aan te wenden om oude ambachten gerelateerd aan visverwerking over te brengen. We denken dan aan conserveermethoden voor vis, visfileertechnieken, guttechnieken, oude en vergeten recepten. Er zal eveneens nauw samengewerkt worden met de uitbaters van ons museumrestaurant 'De Peerdevisscher', die zullen blijven inzetten op lokale streekgerechten en de promotie van de Noordzeegarnaal, gevangen door de garnaalvissers te paard.

RI:

- De realisatie van de demonstratiekeuken, geïntegreerd in het nieuwe (kijk)depot dat deze beleidsperiode wordt gerealiseerd
- Jaarlijks vinden verschillende masterclasses plaats in de demonstratiekeuken, deze activiteiten leggen de nadruk op het culinaire en het aspect 'duurzame vis'
- Jaarlijks vinden verschillende workshops voor kinderen en/of volwassenen plaats in de demonstratiekeuken, met de nadruk op educatie
- Jaarlijks vindt minstens één workshop plaats in de demonstratiekeuken met als doel 'oude' recepten en technieken te demonstreren

TAGS: herkennen en verzamelen - behouden en borgen – onderzoeken – presenteren - participatie

OD 3.3. Het thema 'feestcultuur in de visserij' uitdiepen in nauw overleg met de erfgoedgemeenschap en onze regionale partners

Veel van de feesten langs de Vlaamse kust kennen hun oorsprong in de visserij. Zo werden kermessen ingericht aan de hand van de vaarroutes van de IJslanvaarders en vonden lokale feesten plaats op momenten die aansloten bij de christelijke kalender. Het thema 'FEEST!' kent veel lagen en kan op verschillende manieren onderzocht en ontsloten worden. Het thema biedt een mooie kans om onze regionale partners te betrekken in het project en tegelijkertijd in te zetten op een breed toegankelijk bovenlokaal initiatief. We denken hier dan aan collega-musea (bv bakkerijmuseum, maar ook het MAS) en verenigingen die zich langs de kust bezig houden met de organisatie van kermessen, stoeten, vissersvieringen, vissersmissen, folkloredansen e.d. Specifiek zal ingezoomd worden op de trots van Oostduinkerke: de jaarlijkse Garnaalfeesten.

RI:

- In de periode 2019-2021 worden minimum 2 activiteiten georganiseerd met als thema 'FEEST!'. Daarbij is er aandacht voor samenwerking met regionale én bovenlokale partners en wordt gewerkt in co-creatie met de erfgoedgemeenschap
- In 2021 wordt een inzamelactie georganiseerd van relevante objecten bij lokale (vissers)bevolking
- In 2022 wordt een tijdelijke expo met als thema feestcultuur ingericht

TAGS: herkennen en verzamelen - behouden en borgen – onderzoeken - presenteren en toeleiden – participatie

OD 3.4. Visserijcultuur: participatief verkennen van 5 geselecteerde thema's

Als het NAVIGO-museum er deze beleidsperiode duidelijk voor kiest om in te zetten op de visserij 'van nu' te gaan documenteren, dan is dat eveneens een duidelijke keuze om in te zetten op het verzamelen, borgen en onderzoeken van de heel diverse aspecten van de visserijcultuur. Het museumteam kiest er eveneens voor om dit op een participatieve manier te doen. In een latere fase kan het resultaat van deze acties aan een groot publiek worden gepresenteerd. Na een uitgebreide brainstormfase, werden enkele thema's bepaald waarrond het museumteam wenst te werken. In OD 3.2 en 3.3 worden 2 van die thema's verdiepend uitgewerkt. De 5 andere thema's worden deze beleidsperiode verkend, onder andere in functie van mogelijke uitgebreide projecten in de verdere toekomst.

Het gaat over volgende thema's:

- Visserijambachten (strandvisserij (actief en passief), bentische visserij, pelagische visserij)
- Geloof en bijgeloof (verhalen over o.a. de IJslandvaart, ex-voto's, kapelletjes, visserijmissen en zeewijdingen)
- Natuur (navigatietechnieken en sterrenkunde, kennis van gedrag van vogels i.f.v. de visserij, meteorologie)
- Taal (dialectiek, vaktermen)
- Fytotherapie (kruidenkennis, bestrijden van ziektes aan boord, bewaken van gezondheid onderweg, kennis van vreemde kruiden in IJsland)

RI:

- Elk jaar van deze beleidsperiode wordt een van deze thema's geselecteerd. In het kader van dit thema worden dan in dat jaar minstens 3 acties gepland en uitgevoerd met het oog op verzamelen, borgen of onderzoeken. Van deze drie acties is er minstens 1 participatief.

TAGS: herkennen en verzamelen - behouden en borgen - onderzoeken - presenteren en toeleiden - participatie

OD 3.5. Nieuwe (regionale) erfgoeddragers en erfgoedgemeenschappen duurzaam met het museum verbinden

Naast de garnaalvissers te paard wil het NAVIGO-museum ook andere (gewezen) vissers, hun familie en netwerk betrekken bij de museumwerking en een duurzame band uitbouwen met deze doelgroep.

RI:

- Met enerzijds de strandvissers, betrokken bij het lopende project 'De netten geboet' (looptijd 2016-2019, i.f.v. de herinrichting van een museumzaal in januari 2019) en de erfgoedgemeenschappen, betrokken bij de projecten vermeld in OD 3.2, 3.2 en 3.4, wordt een duurzame band uitgewerkt zodat ze verbonden blijven met de museale werking.
- In de loop van deze beleidsperiode wordt een 'adviescommissie visserij' opgericht. Deze fungeert naast de wetenschappelijke adviesraad en bestaat uit (gewezen) vissers, reders of andere mensen uit het visserijmilieu. Zij worden als adviserend orgaan betrokken bij de museale werking en hebben zo een stem in het herkennen en verzamelen, behouden en borgen, onderzoeken, presenteren en toeleiden van hun immaterieel erfgoed in het museum.

TAGS: herkennen en verzamelen - behouden en borgen - onderzoeken - presenteren en toeleiden - participatie

SD 4 - Multidisciplinair onderzoek naar visserijgeschiedenis uitvoeren en stimuleren

De wetenschappelijke bestudering van de geschiedenis van de visserij heeft zich de laatste decennia vooral afgespeeld in heemkundige kringen. De wetenschappelijke wereld toonde tot voor kort niet veel interesse in dit onderwerp. Er ligt echter nog een schat aan informatie en bronnen om mee aan de slag te gaan. We willen enerzijds actief intern onderzoek voeren op basis van onze archief- en collectiestukken en anderzijds het aanspreekpunt zijn voor externen, zoals studenten, (kunst-)historici en andere wetenschappers.

OD 4.1. Stimuleren van onderzoek naar de collectie en de archieven van het NAVIGO-museum en de geschiedenis van de materiële en immateriële aspecten van de visserij langs de Noordzee in samenwerking met externen.

Multidisciplinair onderzoek in onderzoeksprojecten kan ervoor zorgen dat we een beter inzicht krijgen in onze collectie en ons meer info verschaffen over aspecten van de geschiedenis van de Vlaamse visserij langs de Noordzee. We willen ons echter niet alleen beperken tot de collectie en het archiefmateriaal, maar moedigen studenten ook aan om vanuit de studie naar of met immateriële uitingen van ambachten aan de slag te gaan. We zullen dan ook niet enkel studenten uit de (kunst-)geschiedenis aantrekken, maar ook studenten antropologie.

RI:

- Jaarlijks worden collectiestukken van NAVIGO-museum in onderzoeksrapporten, publicaties of op congressen van externe instellingen opgenomen
- Jaarlijks wordt minimum één onderzoeksproject voorgesteld door het museum aan universiteiten en onderzoeksinstellingen
- Elke vraag of aanvraag die aan het museum wordt gericht met betrekking tot onderzoek naar de geschiedenis van Vlaamse visserij langs de Noordzee, wordt consequent gelogd

TAGS: onderzoeken – participeren - presenteren en toeleiden

OD 4.2. Kennis van visserijerfgoed ontsluiten in thematische tijdelijke tentoonstellingen

Het museum communiceert de onderzoeksresultaten o.a. door tweejaarlijkse tijdelijke tentoonstellingen in te richten waar de onderzoeksresultaten ook in beeldtaal worden vertaald. Er wordt gestreefd naar een kwalitatieve en originele interpretatie van het wetenschappelijk verhaal. In 2020 brengen we het verhaal van kunstschilders Louis Artan (1837-1890) en Félicien Rops (1833-1898) die beiden gefascineerd raakten door het vissersleven. In 2022 pakken we uit met 'FEEST' en gaan we in op de traditionele vissersfeesten. In 2020 willen we samenwerken met collega-musea (zoals bv. Het Félicien Rops museum te Namen) en privé-collectiehouders. In 2022 wordt het accent dan gelegd op de samenwerking met de erfgoedgemeenschappen.

RI:

- In de even jaren wordt een groots opgevatte tijdelijke tentoonstelling ingericht met bijhorende vulgariserende publicatie

TAGS: onderzoeken - presenteren en toeleiden - participeren

OD 4.3. Kennis over het visserijonderwijs aan de Vlaamse kust opbouwen en ontsluiten

Het visserijonderwijs aan de Vlaamse kust (1867 – 2023) werd nog niet eerder in kaart gebracht. Verschillende privé-archieven en interessante collecties wachten op wetenschappelijke interpretatie en degelijke ontsluiting. Het museum werkt aan een monografie van het visserijonderwijs langs de Vlaamse kust en aan de herinrichting van de vaste opstelling om dit verhaal mee in de museumscenografie op te nemen. Het onderzoek zal zich focussen op waarom en hoe visserijocholen aan de Vlaamse kust zijn ontstaan en hoe deze zijn geëvolueerd gedurende maar liefst 150 jaar. De titel bakent direct het onderwerp af in tijd en ruimte. Het zwaartepunt van het onderzoek ligt op de beleving ervan door leerling-vissers en de onderwijzers aan de hand van collectiestukken en mondelinge bronnen. De geschiedenis en de methodieken van deze visserijocholen zullen in een breder kader worden afgezet tegen de hedendaagse tendensen in het onderwijs en de actuele discussie omtrent het duaal leren (iets dat 150 jaar geleden in het visserijonderwijs reeds werd toegepast).⁹

Dit onderzoek zal deel uitmaken van een participatief project: het wordt opgebouwd vanuit archiefonderzoek en historische objecten, maar zal ook het resultaat zijn van een samenwerking met de huidige vissers in opleiding, waarbij ze ons input geven hoe het nu is en dat afzetten met het verleden. We richten ons op jonge volwassenen en volwassenen, met de intentie om een nieuw doelpubliek aan te spreken dat we op dit moment niet kunnen bereiken¹⁰: het secundair onderwijs. Daarbij zouden we pakketten maken die het mogelijk maken om leerlingen een uurtje 'visserijonderwijs' aan te bieden in de tentoonstelling. Dit is een aanzet om het educatief aanbod voor middelbare scholieren op te starten.

RI:

- In 2021 wordt een participatief project opgestart met leerling-vissers van Mercator-Instituut en Koninklijk Werk Ibis te Oostende (zie OD 1.3)
- Dit participatieve project resulteert in de herinrichting van bovenverdieping van het museum in 2023 en een bijhorende wetenschappelijk/vulgariserende publicatie
- Voor het einde van de beleidsperiode worden 20 diepte-interviews afgenomen met oud-leerling vissers, aan de hand van de methodiek 'materialities of schooling'¹¹, die gedocumenteerd en gedigitaliseerd worden en opgenomen worden in de collectie
- In 2021 en 2022 worden nieuwe collectiestukken die verwijzen naar het visserijonderwijs verworven door actief op zoek te gaan en op te roepen bij (oud)-vissers

TAGS: Verkennen en verzamelen - behouden en borgen – onderzoeken - ontsluiten en toeleiden – participatie

⁹ Duaal leren en werken houdt in dat jongeren naast leren op school, ook leren op de werkvloer. In het nieuwe systeem werken onderwijs- en opleidingsinstellingen en ondernemingen samen. Op 3 juli 2015 verscheen hiervan een persnota van het kabinet van Vlaams minister van Onderwijs. Tot september 2017 zal dit duaal leren gebeuren door proefprojecten. Voor meer informatie: <http://onderwijs.vlaanderen.be/nl/duaal-leren>

¹⁰ *Conclusie op basis van cijfermateriaal van coördinator onthaal & marketing; waarbij secundair onderwijs slechts 3,9 % deel uitmaakt van schoolgroepen.*

¹¹ *Martin Lawn & Ian Grosvenor, Materialities of schooling. Design, Technology, Objects and Routines, Cambridge 2005.*

SD 5 - Het NAVIGO-museum is het expertisecentrum van de Vlaamse visserij langs de Noordzee

OD 5.1. De museale werking bekendmaken op (intern)nationale congressen en netwerk ontmoetingen

Het museum investeert verder in de participatie aan professionele evenementen uit de sector, volgt en geeft input tot nieuwe initiatieven (on site en online).

RI:

- Deelname aan minimum één internationaal maritiem congres per twee jaar

TAGS: onderzoek - presenteren en toeleiden – participatie

OD 5.2. Het NAVIGO-museum vervult de functie van brugfiguur tussen erfgoed-gemeenschap/erfgoeddragers, wetenschappelijke instellingen en maritieme musea

Het museum heeft een unieke positie omdat ze niet enkel de focus legt op de collectie, maar ook relevante contacten onderhoudt met wetenschappelijke instellingen (zoals het Vlaams Instituut voor de Zee, Het Instituut voor Landbouw en Visserij...), en zich in een netwerk bevindt van (inter)nationale maritieme musea. Bovendien is het museum gelegen in een dorpskern en investeren we al jaren in de banden met onze erfgoedgemeenschap. Op het snijpunt van deze werelden willen wij ons blijven inzetten om als 'brugfiguur' mensen en netwerken in contact te brengen met elkaar en onderzoek te helpen faciliteren. Door middel van onze wetenschappelijke commissie hebben we een transparant zicht op de noden en (onderzoeks)vragen.

RI:

- Alle (onderzoeks-)vragen die het museum beantwoordt en/of doorverwijst, worden consequent gelogd
- Wetenschappelijke commissie komt minimaal eenmaal per jaar samen
- Wetenschappelijke commissie wordt op afstand geconsulteerd bij (onderzoeks)vragen.
- Jaarlijks worden relevante publicaties aangekocht voor het documentatiecentrum en ontsloten via VUBIS
- Ontsluiten van het FLEV (Fonds literair Erfgoed Visserij), een initiatief van de Vrienden van het Visserijmuseum

TAGS: herkennen en verzamelen - presenteren en toeleiden - participatie

OD 5.3. Door relevante werkbezoeken, uitwisseling van *Best Practices* op internationaal vlak verhoogt het museum de kwaliteit van de eigen werking

Het museum investeert in de verdere verkenning van de collecties en de publiekswerking van maritieme musea van Europa. Suggesties van 'Best practices' worden geëvalueerd en gerealiseerd.

RI:

- Deelname aan minimum een werkbezoek per jaar

TAGS: onderzoek – ontsluiting – participatie

DEEL VI - MEERJARENPLANNING

De vooropgestelde strategische en operationele doelstellingen schragen de meerjarenplanning 2019-2023. Het gaat hier vooral over de grote projecten, de mijlpalen van de ontwikkeling. De meerjarenplanning laat ook ruimte voor „onverwachte kansen“, want het NAVIGO-museum wil ook op de actualiteit kunnen inspelen.

2019	Titel	Raming	Opmerking
Digitalisering	Deelcollectie selecteren en ontsluiten op erfgoedinzicht	€ 250	OD 1.1.
Expertise collectie uitbouwen	Onderzoekshiaten in visserijgeschiedenis in kaart brengen	€ 0	OD 1.3.
Infrastructuur	Start bouw depot	Investeringsbudget	OD 1.4.
Wijziging vaste opstelling	Herinrichten zaal IJslandvaart nav studiereis 2018	€ 25.000	OD 4.1.
Doelgroepwerking	Focusdoelgroep: lokale ambassadeurs – eerste fase	€ 1000	OD 2.1.
Vernieuwende activiteiten	Paasmarkt	€ 3000	OD 2.1., OD 2.4.
Vernieuwende activiteiten	Mee met een vissersschip	€ 1000	OD 2.1., OD 2.4.
Vernieuwende activiteiten	Jaarlijkse uitstap 'NAVIGO on tour'	€ 500	OD 2.1, OD 2.4.
Deelname studiedag	Vissen in het verleden	€ 500	OD 2.1., OD 2.4.
Digitalisering	Deelcollectie selecteren en ontsluiten op erfgoedinzicht	€ 250	OD 1.1.
ICE: Meerjarenproject 'FEEST'	Activiteit rond thema 'FEEST' organiseren	€ 1000	OD 3.3.
ICE: thematische werking	3 acties i.f.v. geselecteerd thema	€ 1000	OD 3.4.
2020			
Digitalisering	Deelcollectie selecteren en ontsluiten op erfgoedinzicht	€ 250	OD 1.1.
Expertise collectie uitbouwen	Mondeling geschiedenistrject documenteren	€ 1000	OD 1.3.
Infrastructuur	afronding bouw depot, realisatie demonstratiekeuken en kijkdepot.	Investeringsbudget	OD 1.4., OD 3.2.
Doelgroepwerking	Focusdoelgroep: lokale ambassadeurs – tweede fase	€ 1000	OD 2.1.
Doelgroepwerking	Focusdoelgroep: BSO en TSO – eerste fase	€ 1000	OD 2.1.
Vernieuwende activiteiten	Museumrun (i.s.m. Abijdmuseum)	€ 2000	OD 2.1., OD 2.4.
Vernieuwende activiteiten	Focus op ontwikkeling educatieve pakketten diverse doelgroepen	€ 1000	OD 2.1., OD 2.4.
Vernieuwende activiteiten	Jaarlijkse uitstap 'NAVIGO on tour'	€ 500	OD 2.1., OD 2.4.
Meerjarenproject ICE 'FEEST'	Activiteit rond thema 'FEEST' organiseren	€ 1000	OD 3.3.
ICE: thematische werking	3 acties i.f.v. geselecteerd thema	€ 1000	OD 3.4.

Tijdelijke tentoonstelling	Artan en Rops, i.sm. Félicien Rops museum Namen	€25.000	OD 4.2.
2021			
Digitalisering	Deelcollectie selecteren en ontsluiten op erfgoedinzicht	€ 250	OD 1.1.
Doelgroepwerking	Focusdoelgroep: BSO en TSO – tweede fase	€ 1000	OD 2.1.
Doelgroepwerking	Focusdoelgroep: bijzondere kansengroepen – eerste fase	€ 1000	OD 2.1.
Vernieuwende activiteiten	erfgoedwandeling	€ 1000	OD 2.1., OD 2.4.
Vernieuwende activiteiten	Jaarlijkse uitstap 'NAVIGO on tour'	€ 500	OD 2.1., OD 2.4.
Deelname studiedag	Vissen in het verleden	€ 500	OD 2.1., OD 2.4.
Participatieve borging	Jaarlijkse organisatie van masterclasses en workshops in de demonstratiekeuken	€ 500	OD 3.2.
Meerjarenproject ICE 'FEEST'	Inzamelactie collectiestukken rond thema feestcultuur/'FEEST' organiseren	€ 250	OD 3.3.
ICE: thematische werking	3 acties i.f.v. geselecteerd thema	€ 1000	OD 3.4.
Onderzoek	Participatief project met leerling-vissers opstarten	€ 500	OD 4.3.
Onderzoek	Inzamelactie collectiestukken visserijonderwijs	€ 250	OD 4.3.
2022			
Digitalisering	Deelcollectie selecteren en ontsluiten op erfgoedinzicht	€ 250	OD 1.1.
Doelgroepwerking	Focusdoelgroep: bijzondere kansengroepen– tweede fase	€ 1000	OD 2.1.
Doelgroepwerking	Focusdoelgroep: mensen met een beperking – eerste fase	€ 1000	OD 2.1.
Vernieuwende activiteiten	dansnamiddagen	€ 500	OD 2.1., OD 2.4.
Vernieuwende activiteiten	Modeshow visserskledij	€ 1000	OD 2.1., OD 2.4.
Vernieuwende activiteiten	Jaarlijkse uitstap 'NAVIGO on tour'	€ 500	OD 2.1., OD 2.4.
Participatieve borging	Jaarlijkse organisatie van masterclasses en workshops in de demonstratiekeuken	€ 500	OD 3.2.
Tijdelijke tentoonstelling/Meerjarenproject ICE 'FEEST'	Tijdelijke tentoonstelling 'FEEST' organiseren	€ 25.000	OD 3.3.
ICE: thematische werking	3 acties i.f.v. geselecteerd thema	€ 1000	OD 3.4.
Onderzoek	Inzamelactie collectiestukken visserijonderwijs	€ 250	OD 4.3.
2023			
Digitalisering	Deelcollectie selecteren en ontsluiten op erfgoedinzicht	€ 250	OD 1.1.
Doelgroepwerking	Focusdoelgroep: mensen met een beperking – tweede fase	€ 1000	OD 2.1.
Vernieuwende activiteiten	Jaarlijkse uitstap 'NAVIGO on tour'	€ 500	OD 2.1., OD 2.4.

Deelname studiedag	Vissen in het verleden	€ 500	OD 2.1., OD 2.4.
Participatieve borging	Jaarlijkse organisatie van masterclasses en workshops in de demonstratiekeuken	€ 500	OD 3.2.
ICE: thematische werking	3 acties i.f.v. geselecteerd thema	€ 1000	OD 3.4.
Wijziging vaste opstelling	Bovenverdieping wordt ingericht i.f.v. onderzoek naar visserijonderwijs.	€ 30.000	OD 4.3

BIJLAGEN

BIJLAGE 1

Focusdoelgroepen: toelichting zie OD 2.1.

Focusdoelgroep 2019-2020: lokale ambassadeurs

Handelaars Oostduinkerke:

- gratis tickets verdelen onder handelaars en horeca die dan zelf kunnen kiezen hoe ze er hun klanten een plezier mee doen
- gerichte acties bedenken om cliënteel van Oostduinkerke-bad te lokken
- band met handelaars intensiever maken om zo de bekendheid van het museum te vergroten

Inwoners, tweederesidenten

- gericht persoonlijke uitnodigingen voor bestaande activiteit/vernissage
- exclusief bezoek voor bv. burens, inwoners
- onthaal nieuwe inwoners eens bij ons organiseren; minstens aanwezig zijn in de goodiebag met gadget of bon
- event voor inwoners organiseren, bv. exclusieve preview zaal strandvisserij voor de opening voor het grote publiek

Politiekers

- 2019: nieuwe gemeenteraad & Sociaal Huis uitnodigen voor een 'Toer achter de schermen'
- gadgets + gratis tickets ter beschikking stellen

K-ambassadeurs (gidsen), en collega's van de andere musea in Koksijde (Abdijmuseum ten duinen, Delvauxmuseum, Krekelhof, Museos)

- jaarlijkse verwenmoment i.s.m. toerisme

Focusdoelgroep 2020-2021: beroeps & technisch onderwijs

Aandacht voor:

- i.s.m. met lokale scholen, afstemmen verwachtingen en betrekken bij concrete uitwerking
- de diverse leerdoelen
- de organisatie van de specifieke scholen/aanbod op maat
- betrekken Patrick Van Craeynest, leerkracht op rust van koninklijk Werk IBIS
- mogelijke workshops: kruwen, netten breien, scheepswerf bezoeken, lasbedrijf bezoeken
- permanent aanbod als doel
- vervoer

Focusdoelgroep 2021- 2022: i.s.m. Sociaal Huis: eenzamen & kansarmen ('bijzondere kansengroepen')

Insteek:

- opleidingen personeel in 2018, over werking en doelgroepen Sociaal Huis
- vooraf: personeel Sociaal Huis uitnodigen (in 2019 n.a.v. fusie)
- overleg met Sociaal Huis/ervaringsdeskundige i.f.v. doelgroep leren kennen
- bestaand aanbod verdiepen (workshops, aangepaste gidsbeurten, ...) + onderzoeken van prijsbeleid / drempels/ waarom werkt bestaand aanbod niet
- dansnamiddagen, breinamiddagen, pakketten in RVT's

Focusdoelgroep 2022 -2023: mensen met een beperking

- overleg met lokale spelers i.v.m. verwachting doelgroep: Rozenkrans, MPI
- rondleiding op maat mogelijk? Educatieve pakketten? Prijsbeleid?
- focussen op 1 doelgroep in dit brede spectrum n.a.v. onderzoekfase

- vrienden der blinden bevrage naar mogelijkheden
- mensen met een beperking die kunst maken / expo outsiderart

BIJLAGE 2

Activiteitenmatrix: zie toelichting OD 2.1. en 2.4.

2019:

Paasmarkt NAVIGO

Doelgroep (DG): Inwoners, toeristen, families, terrashangers, genietters, collega's, verenigingen, eenzamen, kansarmen, gastronomische genietters, geïnteresseerde politici, mensen die nog nooit een museum bezochten, watersportclubs, (zee) scouts, paardenvissers.

Communicatie (Comm): Paaskaart 'groetjes uit' in alle brievenbussen, estaminet, toerisme, merchandising, sociale media, lifestylemagazines, museumbon slecht weer (herhaalbezoek), via vrienden & lokale handelaars, broodzakken, hobbyclubs.

Mee met een vissersschip

DG: Strand- en paardenvissers, De vrienden, avontuurlijke bezoeker, inwoners, toerist, scholen

Comm: De grote Rede, kanalen Willy Versluys, VLIZ

2020:

Museumrun

DG: Sporters, inwoners, loopclubs, jeugdbeweging, personeel Koksijde, toeristen, scholen/jongeren, families/vrienden, actieve senioren, mensen die nog nooit een museum bezochten

Comm: flyer: Het beweegt in de musea, Themahoek bibliotheek, bekende loper (Evy Gruyaert), ticket herhaalbezoek

Educatieve pakketten

DG: Volwassenen (koor, maquettesbouwers, dialect), gezinnen, beroeps/technisch secundair onderwijs

Comm:

- Scholen: persoonlijk contact/mail/actie/brief, klasse, voorstellen in school
- Gezin: lanceren krokuskriebels, plezand, lokale gezinsbond, sociale media, blogs,
- Volwassenen: verenigingen aanschrijven, inrichters busreizen, magazines en ruildeal verenigingen

2021:

Erfgoedwandeling

DG: Inwoners, toeristen, tweederesidenten, sporters, natuurliefhebbers, terras

Comm: brochure, knooppunten, uitzoeken/ aansluiten publicatie, sportdienst, sportdag sociale dienst, zomerbrochure toerisme, via andere gemeente, lanceringsevent

2022:

Dansnamiddagen

DG: Eenzamen, gepensioneerden, mantelzorgers, inwoners, tweederesidenten

Comm: o.a. i.s.m. OCMW en bestaande dansverenigingen

Modeschow

DG: Inwoners, lokale handelaars, ambassadeurs, WAK, kunstenaars, fashionista's, hipsters

Comm: Blog, sociale media, influencers, lokale handelaars, westkustmagazine, zeeparel, citymagazine, lokale pers

2023:

Terugkerende activiteiten

- Jaarlijkse busuitstap 'NAVIGO on tour'
 - o DG: Andere musea, erfgoedliefhebbers, gids, inwoners, tweederesidenten, collega's
 - o Comm: Mailing gidsen, sharing is caring: casino/bib/cultuur, museumkrant, communicatie van andere musea - terugbezoek

- Studiedagen 2019 - 2021 - 2023